

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

T H E L I G H T S O F H O M E L A N D

Nr. 34-35 (3205-3206) 2011 AUGUST • RUGPJŪTIS 30 LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS – LITHUANIAN WEEKLY • www.tevzib.com • Nr. kaina \$1

Darbymetis prasideda

Rugsėjo pradžią galima būtų pavadinti Naujais darbymečio metais, nes šiuo laiku pasigirsta pirmieji skambučiai mokyklose, šaukiamos pirmos poatostoginės organizacijų sueigos, repeticijos, prasideda posėdžiavimai.

DARBYMETIS užverda, nutraukti darbai dėl atostogų tęsiasi toliau, atsiranda ir naujų sumanymų, žodžiu – veikla atgimsta visomis įmanomomis kryptimis bei įvairiais būdais, kaip kam geriausiai tinka. Mūsų išeivijos lietuviškos veiklos tikslas, kaip vis kartojama, yra pastangos išlaikyti lietuviybę, užsibrėžimas bet kokiomis sąlygomis išlikti savimi, kitaip tariant jaustis esant lietuviais. Ir tasai jausmas turėtų būti pagrindinis variklis ką nors lietuviško veikti, pvz. – priklausyti lietuvių parapijoms, organizacijoms, šokti tautinius šokius, dainuoti lietuviškas dainas, atstovauti lietuviškai kultūrai gyvenamoje aplinkoje, aukoti bendriems religiniams bei tautiniams tikslams. Yra daug sričių, kuriose galima aktyviai reikštis, visada jausti lietuviškojo kelio žingsnius. O jeigu veikiančių sričių neužtenka, yra laisva galimybė kurti, steigti naujas, kurios galėtų labiau sudominti, pritraukti daugiau dalyvių, kad tik būtume drauge – vieni šalia kitų. Tasai buvimas drauge labai gelbsti lietuviškai veiklai palaikyti ir plėtoti. Bendrystės, draugystės, tie patys uždaviniai bei tikslai suriša žmones, ir taip darosi natūrali bendruomenė, kokia kaip šeima gali nesunkiai išsilaikyti nelietuviškoje aplinkoje, tuo pačiu gali būti naudinga ir aplinkos visuomeninei bei kultūrinei gerovei kelti. Tokiu būdu susikuria nepamainoma, išliekanti vertybė ir mums, ir gyvenamajam kraštui. Kartais visai be reikalo klaidingai nusiteikiame manydami, kad visa, ką mes čia lietuviško veikime, nedaug naudos patys iš to gauname, juolab gyvenamasis kraštas, prie kurio kultūros ir sistemos turime taikytis. Teigiamos veiklos pasekmė dažnai pamatoma laikui bėgant.

VISOSE mūsų lietuviškose veiklose ypatingas dėmesys skiriamas lietuviškoms mokykloms, tiems mokslo šeštadieniams, kurie egzistuoja tarsi kokie formalūs židiniai lietuviybei ugdyti. Tos mūsų mokyklėlės, tikriausiai, ne vieną kartą atvykusius iš Lietuvos “išgąsdino”, sukėlė nusivylimą. Išliko ne vieną kartą ir aštresnių kritikų, girdi, kokios čia lietuviškos mokyklos, kuriose tik angliškai kalbama? Toji skaudi tiesa, deja, liudija tikrovę, kaip gyvenamoji aplinka ir kasdienės nelietuviškos mokyklos jaunimą tuoj pat paveikia, ir joks mūsų uždarumas ir nuoširdžiausi norai nebegali niekaip atsispirti šitam poveikiui. Vargu ar šitą būklę įstengtų kas nors pakeisti? Jeigu ne, tai, atrodytų, belieka dvi išeitys: arba tokių savųjų mokyklėlių atsisakyti, arba mėginti daryti geriausia, kas įmanoma. Einaime pastaruoju pasirinkimu, ir tai jau daugelį metų. Kokia šiandien būtų buvusi išeivija be lituanistinių mokyklų, sunku net įsivaizduoti. Praktiškai lietuvių kalba kaip susižinojimo ar pokalbių priemonė palaipsniui jaunuomenėje išstumiamą. Tačiau tapatybė išliko apsigynusi, Bendruomenė neiširusi, kilmė visai demonstruojama, domėjimasis Lietuva didėja, nuo lietuviško gyvenimo nesitraukiama. Taigi, kad įstengiamė būti neišsilakstę – tai laimėjimas, skatinantis be jokių abejonių tęsti toliau lituanistinio ugdymo veiklą, ieškant naujų metodų, kaip sėkmingiau telkti lietuviukus vienan būrin. O lietuvių kalbos išlaikymą, jos vartojimą ir pastangas, kad lietuvis su lietuviu turėtų kalbėti lietuviškai, reikėtų specialiai vertinti ir pavyzdžiu kelti. Pastangos šita kryptimi turėtų būti kasmet kaip nors pažymimos. Belieka linkėti geriausios sėkmės pradėdant naujuosius mokslo metus. **CS**

Šiame numeryje

Lietuvos krikšto datos – 2 psl.

Baltijos kelio ir Juodojo kaspino diena Vašingtone – 3 psl.

Prof. Vytauto Landsbergio apdovanojimai – 4 psl.

Apginkime lenkakalbius nuo melo (Pabaiga) – 5,14 psl.

Ko nežinojau, ko dar nežinau – 8 psl.

Albertos mokslininkai – sveikatai – 11 psl.

Juodojo kaspino diena – 15 psl.

Kryžius Lietuvos kankiniams atminti prie Kanados kankinių šventovės Midlande, ON, kur š.m. rugpjūčio 28 dieną, Dievo Gailestingumo metus pabrėžiant, būriai lietuvių maldininkų iš įvairių vietovių ėjo Kryžiaus kelią, meldėsi iškilmingose Mišiose, šį metinį renginį užbaigdami Lietuvos himnu

Visuomenės sąrangos

Staigios permainos neduoda nieko gero

Dr. EGIDIJUS MAŽINTAS

Nors F. Šaliapinas save laikė, kaip dabar sakoma, laisvuju menininku, jo teiginiai tapo klasikinio psichologinio teatro K. Stanislavskio sistemos ašimi. 1918 m. bolševikų revoliucija ir patirta emigracija paskatino jį parašyti knygą *Kaukė ir siela* ir išdėstyti požiūrį į visuomenę, tautą bei revoliucines permainas. F. Šaliapino idėjos daug kuo primena klasikinio konservatyvizmo pradininko airio Edmund Burke (1729-1797) knygą *Prancūzijos revoliucijos apmąstymai*. Anot šių skirtingose epochose gyvenusių mąstytojų, visuomenė – tai ypatinga sutartis tarp mirusiųjų, gyvųjų ir dar negimusiuoju. Todėl, kuriant naują visuomenę, negalima atsisakyti senosios visuomenės sąrangos.

Visuomenę galima pakeisti tik palaipsniui

ir pasinaudojant ne filosofine mintimi, bet savo ir kitų patirtimi.

Kiekvienas į visuomenę yra jaustas tarsi į audinį, kurio ardymas gali sukelti tik kančias, todėl radikalias ir staigias permainas neduoda nieko gero, o ypač jeigu skatinamos maištingųjų filosofų idėjų. Tokios ir panašios E. Burke ir F. Šaliapino idėjos daug kam pasirodė reakcingos.

Vakarų socialistai ir liberalai, simpatizavę Sovietų Sąjungai, niekino šaliapinišką požiūrį į buvusią tėvynę, o amerikiečiai, tuo metu simpatizavę prancūzų revoliucionieriams, itin kritiškai pažvelgė į E. Burke darbą – šiuolaikinio konservatyvizmo kūrėjas susilaukė garsaus Thom Paine atsako *Žmogaus teisėse* (*Human Rights*, 1791).

Nukelta į 3-ią psl.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada
Tel. 905 275-4672 • FAX 905 275-4364 • E-mail: tevzib@rogers.com

Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"

Redakcija: red. Č. Senkevičius, red. R. Sakalaitė-Jonaitienė, techninė red. V. Tumosienė. Rankraščiai taisyti redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Metinė prenumerata:

\$80 – reguliari (paprastu paštu) • \$130 – reg. (1 klasės paštu)
\$100 – rėmėjo (paprastu paštu) • \$150 – rėmėjo (1 klasės paštu)
Oro paštu į užjūrius – \$180, paprastu paštu – \$100 (Kan. dol.)
JAV: \$100 – reguliari, \$120 – rėmėjo • \$160 – 1 klasės paštu
JAV prenumeratoriai atsiskaito JAV doleriais.

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI" (THE LIGHTS OF HOMELAND) LITHUANIAN WEEKLY
Publisher: Lithuanian Canadian R.C. Cultural Society "Žiburiai", Inc.
Annual subscriptions: In Canada – regular (Publications Mail) – \$80, reg. (Lettermail) – \$130; patron (Publ. Mail) – \$100, patron (Lettermail) – \$150.
Overseas – Airmail – \$180, Surface Mail – \$100 (in CDN funds). USA – reg. \$100, patron – \$120, Airmail – \$160. US subscriptions are payable in US funds.
Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address above. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We thank the Lithuanian Canadian Foundation for funding the publication of parish news. We acknowledge the financial support of the Government of Canada through the Canadian Periodical Fund (CPF) for our publishing activities.

Pasaulio jaunimo dienos

Jaunieji piligrimai iš viso pasaulio rugpjūčio antrają savaitę lankėsi Ispanijos vyskupijose ir kartu su vietinėmis bendruomenėmis rugpjūčio 15 d. šventė Mergelės Marijos ėmimo į dangų iškilimą, po to vyko į Madridą. Jaunimo iš užsienio buvo apie 130,000. Visų užsiregistravusių skaičius (įskaitant ir ispanus) viršijo 520,000.

Pasaulio jaunimo dienos Madride pradėtos prisimenant palaimintą Joną Paulių II. Jaunimas rugpjūčio 17 ir 18 d.d. dalyvavo katechezėse 35 pasaulio kalbomis. Joms vadovavo 250 vyskupų. Katechezėms Lietuvos jaunimui vadovavo Lietuvos kariuomenės ordinaras vysk. Gintaras Grušas ir Vilniaus augziliaras vysk. Arūnas Poniškaitis. Iš viso buvo apie 750 jaunimą lydinčių vyskupų ir 13,500 kunigų. Rugpjūčio 20 vyko Susitaikinimo sakramento šventimas.

Šv. Tėvas prie jaunimo prisijungė ketvirtadienį, rugpjūčio 18. Tą vakarą Plaza de Cibeles aikštėje jis padėjo Pasaulio jaunimo dienų organizatoriams, įvairiomis kalbomis pasveikino susirinkusius viso pasaulio katalikiško jaunimo atstovus. "Šios dienos jums tebūnie proga geriau pažinti Kristų ir įsitikinti, kad tik tvirtai juo remdamiesi galite pasiekti tai, kas svarbiausia ir kilniausia. Jei statysite savo gyvenimus ant šios tvirtos uolos, ne tik jūsų gyvenimas bus tvirtas ir stabilus, bet taip pat padėsite nešti Kristaus šviesą savo bendraamžiams ir visai žmonijai, parodysite patikimą alternatyvą daugeliui žmonių, kuriems pagrindas išslydo iš po kojų, nes jie savo gyvenimą buvo bandę statyti ant smėlio." Ten pat penktadienio vakarą popiežius dalyvavo Kryžiaus kelyje.

Daugiau nei milijonas jaunuolių iš Ispanijos, Europos ir kitų kontinentų dalyvavo pagrindiniuose baigiamuosiuose Pasaulio jaunimo dienų renginiuose – Madride "Cuatro vientos" oro uoste vykusiame šeštadienio vakaro maldos budėjime ir uždarymo Mišiose sekmadienio rytą. Jų metu Šv. Tėvas suteikė jaunimui iškilmingą siuntimą būti Kristaus liudytojais šiuolaikiniame pasaulyje. Ispanijos spauda tvirtina, kad tai pats didžiausias katalikų susibūrimas per visą Ispanijos Bažnyčios istoriją. Prieš susitikimo Madride pradžią jau visi žinojo, kad kitas toks pasaulinis jaunimo susitikimas vyks 2013 m. Brazilijos Rio de Janeiro mieste.

Šv. Tėvas savo pamokslė į jaunimą kreipėsi: "Brangus jaunime, leiskite man, Petro Īpėdiniui, jus paraginti stiprinti šitą, iš apaštalų paveldėtą tikėjimą, ir statyti Kristų, Dievo Sūnų į jūsų gyvenimo centrą. Leiskite jums taip pat priminti, kad tikėjimu sekti Kristų reiškia eiti su Juo bendrystėje su Bažnyčia. Neįmanoma sekti Kristaus vieniems. Kas pasiduoda pagundai eiti 'savais keliais' arba tikėjimą išgyventi vadovaudamasis šiandien visuomenėje vyraujančia individualistine mąstysena, tam gresia rizika niekad nesusitikti su Jėzumi Kristumi arba nusekti paskui netikrą jo atvaizdą... Pasauliui reikia jūsų tikėjimo liudijimo...reikia Dievo. Ir jums skirta nepaprasta užduotis būti Kristaus mokiniais ir misionieriais tose šalyse, kur daugybė jaunų žmonių trokšta didesnių dalykų, savo širdyse skiria vietos tikrosioms vertybėms, nesileidžia sugundomi melagingais gyvenimo be Dievo pažadais."

Lietuvos krikšto datos

ALGIMANTAS ZOLUBAS

Lietuvos Laisvės kovotojų sąjungos leidytojas *Varpas* 2006 m. rugsėjo mėn. pateikė skaitytojams inžinieriaus Rimanto Kunčo-Žemaitaičio iš JAV rašinį, nagrinėjantį Lietuvos krikšto klausimą. Autorius pamatuotai, istoriniais faktais argumentuotai Lietuvos krikšto datą nukelia nuo Jogailos prie Mindaugo krikšto datos. Tačiau ar ir šią datą turime laikyti Lietuvos krikšto data? Šis inžinieriaus straipsnis turėjo paskatinti susidomėti tikrąja Lietuvos krikšto data ar jo pradžia Lietuvos istorikus, Bažnyčios hierarchus, tūkstantmečio minėjimo komisiją.

Aktas, davęs progą paminėti Lietuvos vardą istoriniuose šaltiniuose, buvo prieš tūkstantmetį įvykęs Netimero krikštas (1009 m.). Taigi, Lietuvos vardo paminėjimas yra betarpiškai susijęs su krikštu, krikšto pasekmė. Minint pasekmę, juolab privalėjome minėti priežastį – Lietuvos krikšto tūkstantmetį. Netimeras nebuvo eilinis lietuvių tautos žmogus, o jos atstovas, kunigaikštis, kurį istoriniai šaltiniai jį vadina "karaliumi", pasikrikštijęs drauge su 300 karių. Netenka abejoti, kad tie kariai prie valdovo nebuvo eiliniai kareivėliai, o karo vadai. Čia dera pastebėti, kad anuometinėje Europoje karaliaus karūną teikdavo ne tik popiežius. Praėjus 242 metams po Netimero krikšto įvyko Mindaugo krikštas, po kurio, praėjus dar 2 metams, Lietuva antrą kartą tapo jau popiežiaus karūnuota karalyste. Tautos virsmo krikščioniška šalimi, žinoma, negalima laikyti vienkartinio aktu, įvykusi per valdovų krikštą, o turime vertinti kaip šimtmečius trukusią evangelizacijos raidą. Tačiau apie tokios raidos pradžią, kaip ir tautos pirmą paminėjimą istoriniuose šaltiniuose, privalome vertinti, jį įvardinti, minėti.

1987 metais buvo minimas Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejus, nors iš tikrųjų tuomet sukako 978 metai nuo Netimero ir 735 metai nuo Mindaugo krikšto. Koks pagrindas buvo minėti Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejų?

Jubiliejinis Lietuvos krikšto 600 metų medalis

Panašu, kaip teigia savo rašinyje R. Kunčas-Žemaitaitis, kad 1387 metais neva įvykęs Lietuvos lenkiškas krikštas yra lenkų istoriko, vysk. Z. Olesnickio (įsakiusio pagrobti Vytauto karūną) sekretoriaus J. Dluogošo fantazijos bei istorinės klastos ir mūsų laikų lenkų mesianistų sukurpto spektaklio padarinys. J. Dluogošo XII tomų istorinė klastotė *Lenkijos garbei, Historia Polonicae* (Lenkijos istorija), dar vadinama *Kronika*, pasižymi ypatingu šmeižtu visai Gediminaičio karaliaus Jogailos šakai bei liguista neapykanta Lietuvos karalystei ir jos savarankiškumui. O modernizuotoje *Kronikoje* atsirado pirmas istorijoje teiginys apie karaliaus Mindaugo ir Lietuvos atsimetimą nuo krikščionybės, kurio autorius – lenkų "mokslininkas" L. Latkovskis. Ši teiginį pradėjo mėgdžioti ir Lietuvos istorikai.

J. Dluogošas Vengrijos karaliaus Liudviko I iš Anžu dinastijos dukrai Jadvygai prikabino Lietuvos "krikštytojos" vardą. Neva 1387 m.

balandžio 6 d. per Didįjį sekmadienį įvykęs tas krikštas. Dluogošo teigimu, "...atėję krikštytis lietuviai buvo basi, apsilikę išverstais kailiniais, apžėlę, atrodė kaip laukiniai. Karalienė dalino jiems medvilninius drabužius, batus. Lietuviai, pirmą kartą pamatę šiuos apdarus, ėję į upę du tris kartus, kad juos gautų". Kad tuo metu Lietuvoje dar buvo užšalusios upės ir ežerai ir, kad vengrė Jadvyga Lietuvoje nei karto nebuvo, J. Dluogošo "istorijai" nesvarbu.

Lietuvos krikštui Jogailos pastatyta 1387 m. Vilniaus katedra

(Neveltui Lietuvos Atkuriamasis seimas 1990 m. uždraudė įsileisti į Lietuvą lenkiškus istorinius darbus). Tačiau, lenkų veikėjams suklaidinius patį popiežių, lenkiško Lietuvos krikšto vaidinimas įvyko, nes 1986 m. moksliniame simpoziume, svarsčiusiame Lietuvos krikšto datos minėjimą, dalyvavo Liublino Katalikų universiteto ir Varšuvos profesoriai vietoje lietuvių, to laikotarpio žinovų. Čia dera pridurti, kad panašiam svarstyme dėl Latvijos krikšto (900 metų jubiliejaus) dalyvavo akademikai latviai ir tik vienas kitatautis.

Kalbėdami apie Lietuvos krikšto raidą, neturėtume pamiršti, kad Jogaila (iki vainikuojantis Lenkijos karaliumi) buvo Rytų krikščionių (ortodoksų) sektantas. 1386 m. vasario mėn. Jogaila buvo katalikiškai pakrikštytas Vladislavo vardu, vasario 18 d. vedė Jadvygą ir kovo 14 d. buvo karūnuotas Lenkijos karaliumi. Dera pastebėti, kad, vykstant peršamam lenkiškam Lietuvos krikštui, Vilniuje jau buvo 5 katalikiškos šventovės ir vienuolynas ir 12 ortodoksų šventovių ir vienuolynas. Po Jadvygos mirties, 1422 m. stačiatikė Sofija Alšėniškė (Alšėnų kunigaikščio Algimantaičio Andriaus duktė) priėmusi katalikybę, tapo ketvirtąja Jogailos žmona. Jogaila ir jo žmona Sofija (būsimą šv. Kazimiero močiutė) tvirtino pakrikusią Lenkijos krikščionybę-katalikybę, pastaroji išvertė Šventąjį Raštą į lenkų kalbą, rėmė Bažnyčias ir labdaros įstaigas, įkūrė Krokovoje bendrąjį Lietuvos studentams, ypatingai jais rūpinosi. Po jos mirties už nuopelnus platinant krikščionybę Lenkijoje jai nebuvo ne tik atsidėkota, bet dėtos pastangos istorinį faktą nustumti į užmarštį, paniekinti, atstatyti "lenko garbingą vardą". Tai ir darė lenkai, keldami Jogailos žmonos Jadvygos "šventumą", nepelnytai prisegę jai Lietuvos krikštytojos vardą. O 1997 m. popiežius Jonas Paulius II šeštąjį kartą oficialiai lankydamsis Lenkijoje, Krokovoje Lenkijos karalienę Jadvygą paskelbė šventąja...

Neturime pamiršti, kad 1387 m. buvo pakrikštyta tik Aukštaitija, Žemaitija 1413 m. krikštijo Vytautas kartu su Jogaila.

Lietuvių tauta buvo iki jos paminėjimo istoriniuose šaltiniuose, ją buvus liudija išlikusi seniausia turtina kalba, kultūra, tradicijos. Valstybės buvimą liudija karaliaus Netimero krikštas. Lietuvių tauta į krikščionybę atėjo, žinoma, ne iš karto, todėl tautos krikštą apibrėžti tam tikra data būtų neteisinga. Tačiau krikščionybės ar evangelizacijos pradžią, kurią randame istoriniuose šaltiniuose, minėti buvo prasminga, reikalinga. Taigi, 2009 metais turėjome minėti ne Lietuvos vardo paminėjimo, o Lietuvos karalystės ir jos krikšto tūkstantmetį.

Baltijos kelio ir Juodojo kaspino diena Vašingtone, DC

Juodojo kaspino ir Baltijos kelio dienos paminėjimo Vašingtone dalyviai

Rugpjūčio 23 d. Lietuvos ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis pakvietė Baltijos valstybių ir Lenkijos ambasadų atstovus bei Vašingtono lietuvius prie ant Kapitolijaus kalvos stovinčio paminklo komunizmo aukoms atminti padėti vainikus, taip prisimenant Ribbentropo-Molotovo pakto slaptųjų protokolų pasekmes ir išreiškiant viltį, kad panašaus pobūdžio sandoriai Europoje daugiau nebesisikartos. Iškilmeje dalyvavo šiuo metu Vašingtone viešintis Lietuvos seimo pirmininko pavaduotojas Algis Čaplikas.

Ž. Pavilionis paragino Ribbentropo-Molotovo pakta išlaikyti bendroje tarptautinės bendruomenės atmintyje, pastebėdamas, kad bent JAV jis nėra plačiai žinomas. Ž. Pavilionis priminė Europos parlamento 2009 metais priimtą pranešimą dėl rugpjūčio 23 d. – Molotovo-Ribbentropo pakto pasirašymo dienos – paskelbimo oficialia nacizmo ir komunizmo aukų atminimo diena visoje Europoje. “Stalinizmo ir nacizmo režimų vykdyta agresija, t.y. masiniai trėmimai, žudymai ir pavergimas, priskiriami karo nusikaltimams ir nusikaltimams žmonijai”, – ambasadorius citavo parlamento priimtą tekstą. Pasak Ž. Pavilionio, tokį pranešimą galėtų priimti ir JAV kongresas.

Tuo tarpu Seimo pirmininko pavaduotojas A. Čaplikas pabrėžė, kad rugpjūčio 23 die-

Iškilmeje iš k. Vašingtono lietuvių bendruomenės pirmininkė D. Vidutis, Lietuvos seimo pirmininko pavaduotojas A. Čaplikas ir Lietuvos ambasadorius JAV Ž. Pavilionis

na Lietuvai žymi ne tik tragišką datą, bet ir du vilties bei drąsos kupinus įvykius.

“1987 m. rugpjūčio 23 d. mitingo prie Adomo Mickevičiaus paminklo Vilniuje dalyviai parodė, kad galime gyventi be baimės. Dar po dviejų metų be baimės jau gyveno visa tauta, susikabinusi rankomis į Baltijos kelią”, – sakė A. Čaplikas. **Inf.**

Visuomenės sąrangos

Atkelta iš 1-o psl.

Tačiau laikas atsijojo vertingiausias E. Burke ir F. Šaliapino idėjas. Daugelis tuomet jas kritikavusių, kaip vėliau paaiškėjo, žiūrėjo į smulkmenas ir pražiupojo pagrindinius dalykus.

Pirmiausia, kad ne pragmatikai, bet idealistai – intelektualai kaupia, saugo ir perduoda kitoms kartoms “tautos idėją”. Maža tauta pasauliui gali būti įdomi ir prisistatyti ne politika ar ekonomika, bet kultūra. Materialus gyvenimas laikinas, o kultūros paminklai ir juos sukūrusios asmenybės pasilieka.

Lietuvos dvasinės idealiosios vertybės kaip tautos laisvė ir orumas, žmonių atmintyje saugoma istorija ir gimtoji kalba, etnokultūra ir doroviniai įsitikinimai yra nesunaikintamos. Kultūros dvasinės ver-

tybės, panašiai kaip ir nepalankiomis sąlygomis atsidūrusios sporos, išgyvena negandų metą ir, praskaidrėjus aplinkybėms, duoda vešlų ir gyvbingą rezultatą. “Aš prisaiškinu išeinančias kartas, aš prisaiškinu ateinančias kartas, tarp kurių kaip amžinosios tvarkos didžioji grandinė stovime mes”, – rašoma E. Burke *Apmąstymuose*.

F. Šaliapino transformacija iš abstrakčios stalininės “laisvės ir brolybės” į paveldėtas Vakarų demokratijos laisves parodė, kokias vertybes pasirinko ir aistringai gynė vienas žymiausių XX š. menininkų, glaudžiai ir kūrybiškai bendradarbiavęs su nepriklausomos Lietuvos valstybe ir jos kultūra. Gindamas laisvą ir nepriklausomą Lietuvos visuomenę, F. Šaliapinas gynė ir šiuos principus, tuo pačiu nubrėždamas gaires kitokios

tautiškos muzikinės-teatrinės kultūros raidai.

Deja, šiandien profesionalioji Lietuvos muzikinė teatrinė kultūra kartais tampa komercine, begėdiškai mėgėjiška ir yra tolima šaliapiniškajam idealui. Kipras Petrauskas apsisverė karste, išvydęs korupcinę kronikose minimus kai kurių teatrų vadovus: juk tautos Valstybinis teatras turėtų būti aukščiau už asmenines komercines ambicijas ar “grupės draugų” interesus. Kiekvienas, kas pasiryš griausti pastatą, tinkamą bendriems visuomenės tikslams, arba jį perstatyti, neturėdamas vizijos, privalo būti be galo atsargus: permaina ir reforma nėra tas pats ir “naujovė dažniau yra naikinantis gaisras nei pažangos deglas” rašė Edmundas Burke *Apmąstymuose*.

(Straipsnis sutrumpintas. Red.)

SAVAITĖ LIETUVOJE

Juodojo kaspino diena

Lietuvoje rugpjūčio 23 d. buvo paminėta Juodojo kaspino diena ir 22-osios Baltijos kelio metinės. Savi-valdybėse vyko šioms datoms paminėti skirti renginiai. Kaune minėjimas prasi-dėjo Mišiomis Arkangelo Mykolo (Igulos) šventovėje, taip pat vyko Vytauto Didžiojo karo muziejaus kari-liono varpų muzikos koncertas, o per pietus – minėjimas Vytauto Didžiojo karo mu-ziejaus sodelyje.

Prezidentė Dalia Grybauskaitė ta proga priminė, kad Baltijos kelias – mūsų laisvės kelias. “Tai žmonių širdyse pabudęs tikėjimas tautų nepriklausomybe ir atgimimu, tai mūsų vienybės ir vilties išaukštinimas”. Seimo pirmininkė Irena Degutienė pabrėžė, kad Baltijos kelias buvo Lietuvos, Latvijos ir Estijos žmonių triumfo valanda kelyje į nepriklausomybę.

Prezidentė Vokietijoje

Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė, su darbo vizitu rugpjūčio 24 d. viešinti Vokietijoje, dalyvavo iškilmeje Magdeburgo katedroje, kur Vokietijos kancelerei Angelai Merkel už nuopelnus vienijant Europą buvo įteiktas Imperatoriaus Otono Didžiojo apdovanojimas. Prezidentė skaitė pagrindinę sveikinimo kalbą. Susitikime su kanclere D. Grybauskaitė išsakė Lietuvos nuogaštavimus dėl planuojamų atominių elektrinių kaimynystėje saugumo ir “diskriminacijos” skirstant Europos sąjungos (ES) lėšas. Jos teigimu, su A. Merkel aptartos ir būsimos derybos dėl naujos ES finansinės perspektyvos.

Lietuva sieks, kad būtų permainų žemės ūkio politikoje, nes dabar Lietuvos ūkininkai gauna mažesnes išmokas nei senųjų ES narių piliečiai. Lietuvos vadovės teigimu, skirstant būsimą ES biudžeto lėšas Lietuvai bus svarbu užsitikrinti paramą energetikos jungčių projektams, kurie padėtų kuriant bendrą energetinę rinką.

Padėkota Lietuvai

NATO tarptautinių saugumo paramos pajėgų Afganistane vadas generolas John Allen ir NATO Mokyimo misijos Afganistane vadas generolas leitenantas William Caldwell laiške Lietuvos kariuomenės vadui gen. leitenantui Arvydui Počiui padėkojo Lietuvai už dalyvavimą mokant Afganistane karius, policininkus ir sraigasparnių pilotus. Jame pabrėžta, jog Lietuvos indėlis – labai svarbus siekiant misijos Afganistane sėkmės.

W. Caldwell teigimu, išmoktos sovietų okupacijos pamokos ir operacijoje dalyvaujančių šalių pastangos padėjo NATO mokymo misijai pritaikyti naują požiūrį, paremtą komandiniu darbu ir skaidrumu.

Įvairiuose Afganistano regionuose iš viso tarnauja apie 250 Lietuvos karių. Didžioji dalis misiją atlieka Lietuvos vadovaujamoje Goro provincijos atkūrimo grupėje.

Rudens sesija

Per seimo rudens sesiją, kuri prasidės rugsėjo 10 d., daugiausia dėmesio bus skiriama kitų metų valstybės biudžetui, planuojamai statyti atominėi elektrinei ir šilumos ūkiui. Vyriausybė rugpjūčio 24 d. pranešė, kad rudens sesijai teikia 276 įstatymų projektus. Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos seniūnas Jurgis Razma mano, jog artėjantys rinkimai turės įtakos seimo darbiui.

Seimo opozicijos vadovas “darbietis” Vytautas Gapšys teigia, kad aktualiausia tema rudenį bus šildymo kainos. Jo manymu, seimas daug dėmesio turi skirti ir ekonominiams klausimams, skatinti žmonių užimtumą. Tarp svarbiausių naujosios seimo sesijos darbų kiti parlamentarai mini “Sodros” reformą, valstybės biudžeto priėmimą. Liberalai sieks, kad vyriausybė pateiktų programą, kaip turėtų būti skatinamas verslas ir mažinami apribojimai jam.

Netinkami įstatymai

BNS žiniomis, Europos komisija (EK) nustatė, kad Lietuva yra viena iš ES šalių narių, kurios nevisiškai ar netinkamai perkėlė į savo įstatymus Laisvo asmenų judėjimo direktyvą. EK išsiuntė šalims pareiškimus dėl direktyvos neatitikimo ir šiuo metu laukia atsakymo. Prieš Lietuvą, kaip ir prieš kitas devynias šalis, šiemet kovo-birželio mėnesiais pradėtas pažeidimo tyrimas. EK ragina Lietuvą pakeisti direktyvos neatitinkančių užsieniečių teisinę padėtį tvarkančių įstatymą, sakė Komisijos atstovybės Lietuvoje atstovas Gedrius Sudikas.

Viena iš problemų – kad Lietuvos įstatyme neįtvirtintas proporcingumo (nediskriminavimo) principas išsiunčiant kitus ES piliečius bei tai, kad kiekvieno išsiunčiamo ES piliečio atvejis turi būti traktuojamas individualiai. Lietuva taip pat kritikos sulaukė įstatyme nenurodydama, jog laisvas judėjimas sveikatos atžvilgiu gali būti apribotas pagal Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) pateiktą ligų sąrašą. **RSJ**

Tarnyboje – nepriklausomos Lietuvos karininkai

Lietuvos Generolo Jono Žemaičio karinėje akademijoje parengta pirmoji Nepriklausomos Lietuvos karininkų laida. Iškilnėse Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė, akademijos vadovai ir svečiai pasveikino 45 akademijos absolventus ir 2 kariūnus, baigusius JAV jūrų karinių pajėgų akademiją, gavusius šį garbingą ir daug įpareigojantį karinį laipsnį. Dešinėje – Lietuvos prezidentė D. Grybauskaitė suteikia garbingą laipsnį akademijos absolventams

Ntr. Dž. G. Barysaitės iš LR seimo tinklalapio

Prof. Vytauto Landsbergio apdovanojimai

Atnaujintas prof. Vytauto Landsbergio internetinis puslapis www.landsbergis.lt. Jame galima užsiregistruoti ir gauti naujienlaiškius, visus naujausius jo straipsnius, interviu ir kitą informaciją, – praneša Liepa Rimkevičienė, EP nario V. Landsbergio padėjėja.

Įdomu. Tarp kitos puslapyje esančios medžiagos išpūdingai atrodo prof. V. Landsbergio apdovanojimai ir kiti įvertinimai: už visuomeninę-politinę veiklą jam 1991 m. paskirtos Norvegų Tautos taikos, Prancūzijos Fondation du Future premijos, Didžiosios Britanijos Tarptautinio laisvės fondo apdovanojimas, Lenkijos skautų sąjungos garbės kryžius. 1992 m. jis gavo Vokietijos Hermann-Ehlers-

Preis, Estijos Respublikos medalį už nuopelnus, o 1994 m. – Katalonijos Kultūros Fondo 9-ąją tarptautinę Ramon Llull premiją. 1995 m. V. Landsbergis tapo Vokietijos šaulių Šv. Sebastijono ordino kavaliieriumi. 1997 m. apdovanotas Prancūzijos Garbės Legiono II laipsnio ordinu. 1998 m. jis gavo Italijos Vibo Valentia „Liudijimo“ premiją už įnašą į Lietuvos išsilavinimą ir buvo apdovanotas Lietuvos Vytauto Didžiojo pirmo laipsnio ordinu bei Norvegijos Karališkojo ordino „Už nuopelnus“ Didžiuoju kryžiumi.

1999 m. Vytautas Landsbergis apdovanotas Lenkijos Respublikos Didžiojo Kryžiaus ordinu, UNESCO medaliu už indėlį demokratijos plėtojime bei kovoje už žmo-

gaus teises, Maltos ordino Nuopelnų ordino Didžiuoju kryžiumi, Graikijos Garbės ordino Didžiuoju Kryžiumi, Komunizmo aukų memorialo fondo Trumano-Reagano Laisvės apdovanojimu, 2000 m. – Frankofonijos Plejadados ordinu (Prancūzija), 2001 m. – Trijų Žvaigždžių (2 laipsnio) ordinu (Latvija), 2002 m. – Marijos žemės kryžiaus pirmojo laipsnio ordinu (Estija), 2003 m. – Vytauto Didžiojo ordinu su aukso grandine ir Vokietijos Saksonijos žemės parlamento Konstituciniu medaliu. 2004 m. jam paskirta JAV Lietuvių fondo Dr. Antano Razmos vardo Visuomeninė premija. 2005 m. Europos Liaudies partijos – Europos demokratų grupė Europos Parlamente apdovano-

jo V. Landsbergį Roberto Schumano medaliu. Už ilgametę veiklą skatinant dialogą Europoje 2007 m. V. Landsbergis apdovanotas Karlo IV Europos medaliu, o 2008 m. Orange-Nasau riterio didžiuoju kryžiumi (Nyderlandai).

1991 m. V. Landsbergis tapo Čikagos Lojolos universiteto teisės garbės daktaru, o 1992 m. – Lietuvos Vytauto Didžiojo universiteto Kaune filosofijos garbės daktaru ir Ogdeno (JAV) Weberio universiteto humanitarinių mokslų daktaru. 1992 m. jis nominuojamas Yale universiteto teisės daktaru, tačiau dėl valstybinės svarbos reikalų negalėjo nuvykti į suteikimo ceremoniją.

1997 m. V. Landsbergis

Prof. Vytautas Landsbergis

tapo Klaipėdos universiteto garbės daktaru bei Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos akademiku, 1998 m. – Vilniaus Gedimino Technikos universiteto garbės nariu, 2000 m. Lietuvos Teisės akademijos ir Helsinkio universiteto garbės daktaru, Kardifo universiteto (JK) garbės nariu ir kt. **TSŽ**

Dr. RŪTA GAJAUSKAITĖ, kriminologė

Žodis žudo – žodis gydo. Visuotinai žinoma tiesa, kurią dažnai įgyvendiname ir „šventai pameluodami“, ar nevertai pagirdami (komplimentu), su geranorišku tikslu – pagelbėti. Bet ir be gelbėjimo, o su viltimi į ateitį mes net sveikinamės ir atsiveikiname gero

Žodžio galia

vieni kitiems linkėdami (labai diena, viso gero), žadėdami (iki greito) ar net išpėdami (atsargiai, gero kelio)... Žinome, kad žodis tampa kūnu, t.y. materializuojasi.

Taigi, tuos gerus žodžius sakome raiškiai, aiškiai ir lėtai. Netgi tyčia pratęsdami tą gerumą. Maža to – dar juos surimuojant, į eilėraščių posmus sudėliojant ir, dar geriau, su melodija juos išdainuojant. Taip susikūrė gerumo dainos, giesmės ir himnai, oratorijos, simfonijos ir operos.

Geriems žodžiams išsakyti arba jų pasiklausyti žmonės renkasi draugėn į teatrų sales, maldos namus, į mitingus ar dainų šventes. Sugrįžta iš tokių susibūrimų su atlėgusia širdimi, pakylėta siela, ir dar

ilgai gerumo dvasia skaidrina mintis, lygina rūpesčių raukšles ir spindi akyse. Gerumo niekad nebūna per daug. Todėl motinėlis jau nuo lopšio dainuoja, darželiuose eilėraščių deklamuoja, mokyklose – žodelius raidelėmis rikiuoja, o suaugę – juos rašo ir vieni kitiems dovanuoja. Svarbiausia, kad gerus žodžius lydi geri darbai. Deja, yra žodžių, kurie žudo.

Smerkiantys, žeminantys, peikiantys, koliojantys ar net keikiantys, o ir jie materializuojasi... Ir ne vien raštuose išlikę – „Prakeikti lobiai“, „Prakeikti vienuoliai“, prakeikta karta, tauta ar net visas amžius... Labai retai prakeikimo žodžiai užrašomi. O, jei užrašomi, tai tokia knyga la-

bai slepiama. O jei prakeikimas ir surimuojamas („...būkit, budeliai, prakeikti, už nekaltą kraują! Te perkūnas, jus prakeikti, nuo žemelės rauja!“), tai tik labai plačiame paaishkinimų kontekste (pvz., poema apie Čičinską), kad su prakeiksmu pražūtų ir visos blogos pasekmės...

Su blogu žodžiu reikia būti ypač atsargiam. Todėl vietoj jų buvo sugalvota daug pakaitalų, kad nepaleistų blogo žodžio kaip žvirblio iš burnos, ir, kad piktu jaučiu jis nesugrįžtų... Todėl vietoj velnio (aiškiai visų prakeikto pragarinio), sakome – nelabasis (negeras). Vietoj raganos – uošvė, vietoj budelio – kirvio kotas. Taip blogo žodžio pakaitalas lyg ir tampa eiliniu žodžiu, nors mintyse visi suprantame visai ką kitą.

Šitokią išmintingą keikmažodžių nukenkšminimą,

deja, galima pritaikyti ir didžiausiam blogiui pridengti ir už gerį jį pateikti!

Antai, narkomanijos vieną rūšį (kvaishinimasi kanapėm ar aguonom) pakeitus kitu kvaishalu (pvz., metadonu) ir pavadinus tokį kvaishinimasi – terapija, o metadoną-pakaitinę rūšimi, gauname iš bėdų bėdos jau naują ir pažangų gydymo būdą nuo narkomanijos, vadinamą „pakaitine terapija“!

Ir nesvarbu, kad šiuo atveju visai netinka patarlė „kylis-kyliu“, kad nuo šios „terapijos“ metadonu 5 kartus padaugėja narkomanų, kad nuo jos 30% „besigydančiųjų“ miršta, – suinteresuotoji SAM visais keliai pramušinėja šio būdo įteisinimą!

Iškart atsimeiname, – narkomafija pasaulyje pati galinčiausia, turtingiausia ir krimi-

Šiemetiniai Žolinės atlidai Krekenavos Švč. Mergelės Marijos ėmimo į dangų šventovėje
Ntr. R. Stundžienės

Apginkime lenkakalbius nuo melo

Tęsinys iš 32-33 nr.

**AKAD. PROF. HABIL.
DR. ZIGMAS ZINKEVIČIUS,**
Vilnius

Tokį reikalavimą lenkai pateisina tuo, kad esą jie Punsko lietuviams leidžia šalia lenkiškų pavadinimų vienur kitur iškabose įrašyti ir kaimo lietuvišką pavadinimą. Bet tai nevykęs pasiteisinimas. Juk tiek Vilniuje, tiek ir Punsko apylinkėse lietuviški gyvenviečių pavadinimai yra pirmykščiai, tikrieji, o lenkiškieji – tai tik lietuviškų pavadinimų sulenkintos, taigi iškraipytos formos. Tai rodo, kad ir šie keli pavyzdžiai: pavadinimus *Antakalnis* (plg. sen. lie. *anta* “ant” + *kalnas*), *Paneriai* (*pa-* + *Neris*). Punsko apylinkių *Vidugiriai* (*girios vidurys*) pavertė niekuo nereikškančiais ir lenkų kalboje vienšais pavadinimais *Antokol*, *Ponary*, *Widugier*. Lenkakalbiai gyventojai yra pripratę prie sulenkintų pavadinimų ir net neįtaria juos esant pirmykščių originalų lietuviškų pavadinimų iškraipymais.

Ką lenkai šiandien pasakytų, jeigu lietuvių praeityje būtų okupavę Lenkijos sostinę Krokuvą, ten sulietuvinę lenkiškus pavadinimus ir po to “kilniai” sutiktų, kad lenkai vienur kitur iškabose įrašytų savuosius tikruosius pavadinimus? Lietuvių ir lenkų nesutarimai tęsiasi jau daugiau negu 600 metų, nuo pat karaliaus Jogailos laikų. Vadinamasis abiejų tautų “broliavimas” visais laikais reiškėsi tik tarp perėjusių prie lenkų kalbos ir ilgainiui sulenkėjusių lietuvių ir tikrųjų lenkų. Nesulenkeję lietuvių kiek įstengdami vengė tokio pražūtingo “broliavimo”. “Bro-

liško” sugyvenimo rezultatai aiškiai matomi: Lenkija pasiglemžė didžiąją Lietuvos senosios valstybės dalį, keleriojai padidino savąją valstybę, o Lietuva atitinkamai kaskart vis mažėjo. Kartu išaugo ir lenkų tauta, o lietuvių tauta visai sunyko. Tokiam, “broliavimuisi” galą padarė lietuvių tautinis atgimimas XIX š. antrojoje pusėje – XX š. pradžioje ir tautinės lietuvių valstybės sukūrimas. Tačiau jų recidyvos abiejų tautų bei valstybių santykiuose prasiveržia ir mūsų dienomis.

Siekdami polonizacinių tikslų Vilnijos lenkų pseudopatriotai griebiasi melo. Jie Vilnijos lenkakalbiams gyventojams dar neseniai tvirtino: *tu žyli Polaki od wieków* “čia nuo amžių gyveno lenkai”. Žinoma, tokiam tvirtinime yra ne daugiau tiesos, negu, sakysime, kvailuose samprotavimuose (jeigu tokių būtų), jog Krokuvoje autochtonai būvę lietuvių, o ne lenkai. Labiau išprusę lenkai greit įsitikino minėto tvirtinimo absurdiškumu. Tada imta įrodinėti, kaip tariami jų protėviai lenkai atsikėlė į Lietuvą: esą buvusi masinė jų migracija (tokios iš tikrųjų niekada nebuvo), savo protėvius ėmė kildinti iš belaisvių (maža garbė!), kurių iš tiesų daug parsivarydavo karingi senieji lietuvių. Žodžiu, iš kailio nėrėsi siekdami įrodyti savo lenkišką, bet ne lietuvišką (kuri iš tikrųjų yra akivaizdi) kilmę. Nenori būti palikuoniais tų garbingų žmonių, kurie sukūrė galingą valstybę, savo dydžiu kelis kartus pranokusią tuometinę Lenkiją, ir apgynę Europą nuo mongolų antplūdžio. Nesididžiuoja garbingu istoriniu paveldu, kaip darė Adomas Mickevičius ir keli

lenkiškai rašę senosios Lietuvos valstybės piliečiai – Lietuvos patriotai.

Dabartiniams pseudopatriotams nė motais, kad Vilnius ir Vilnija per visą savo ilgą istoriją Lenkijos dalimi tebuvo tik mažiau negu du dešimtmečius. To jiems užtenka šį kraštą paskelbti esantį lenkišku. Meluojama, kad dabar Lietuvoje slopinamas lenkiškas švietimas, nors iš tikrųjų jis niekur pasaulyje už Lenkijos ribų nėra pasiekęs tokio aukšto lygio kaip Lietuvoje: valstybės lėšomis išlaidoma 120 lenkiškų mokyklų (niekur taip pasaulyje nėra), veikia lenkiškas universitetas (!), labai gausi lenkiška spauda. Veidmainiškai nurodinėjama lietuviams kaip sektiną pavyzdį darnius suomių ir švedų santykius, “užmirštama” tai, kad praeityje švedai vyravo Suomijoje (kaip lenkai Lietuvoje), bet suomiams subrandinus poreikį kurti savo nepriklausomą valstybę, švedai suomių siekius pozityviai įvertino, juos suprato ir visapusiškai rėmė, priešingai negu darė lenkai, kurie, atvirksčiai, pradėjo karą prieš Lietuvą ir okupavo jos sostinę su trečdaliu Lietuvos respublikos teritorijos. Taigi turime dvi visiškai skirtingas santykių rūšis.

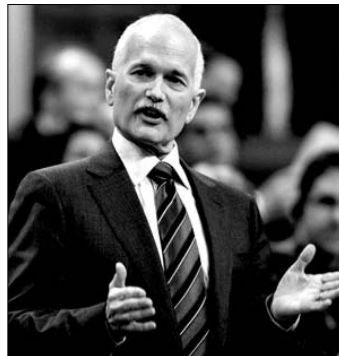
Lenkai piktam išnaudoja lietuvių nepilnavertiškumo kompleksą, sukeltą žiaurios sovietinės okupacijos, kuris ryškus net valstybės vyrų elgesyje, kuomet šie, stipresniojo išbarti, tuoj puola atsiprašinėti. Jausdamiesi daug stipresni, lenkai verčia mūsų valstybės vyrus priimti sau palankius nutarimus, daryti neįvykdomus pažadus ir pan.

Nukelta į 14-tą psl.

KANADOS ĮVYKIAI

Ižytaus politiko netektis

Kanados visuomenė atsiveikino su Jack Layton, ilgamečiu NDP vadovu, o nuo šių metų pavasario oficialiu opozicijos vadovu valstybės parlamente. Politikas, sulaukęs 61 m., mirė nuo vėžio ligos rugpjūčio 22 d., palikęs

Jack Layton, NDP vadovas (1950-2011)

atsiveikinimo laišką partijos draugams, visiems kanadiečiams. Konservatorių vyriausybės pasiūlymu, buvo surengtos iškilmingos valstybinės J. Layton laidotuvės, suteikta proga visuomenei ir politikams Toronte bei Otavoje atsiveikinti su populiariausiu paskutinių dešimtmečių politiku. Iškilmingos valstybinės laidotuvės paprastai rengiamos vyriausybės vadovams ir labai nusipelnusiems Kanadai asmenims. Jack Layton politinė veikla paliko ryškų pėdsaką Kanados visuomenės istorijoje. Jack Layton per savo įvairios politinės veiklos dešimtmečius vietinės reikšmės partiją išugdė iki bendravalstybinės, palikdamas NDP pačioje didžiausioje jos pripažinimo viršūnėje – parlamentinėje opozicijoje. Jack Layton, kilęs iš senos Kanados politikų dinastijos, pelnė kanadiečių pagarbą už nuolatinius bekompromisinius socialinio teisingumo, visuomenės lygiateisiškumo ir visokeriopo pakantumo siekius; jis populiarų knygų autorius, buvęs Toronto, York, Ryerson universitetų dėstytojas.

Ministeris pirmininkas S. Harper lankėsi tolimojoje Arktijoje, Resolute gyvenvietėje. Ten prieš savaitę, nukritus keleiviniam lėktuvui, žuvo 12 žmonių. Valstybės vadovas susitiko su tolimos Šiaurės miestelio gyventojais, išreiškė užuojautą dėl artimųjų ir poros šiaurės tyrinėtojų žūties. Jis taip pat susitiko su kariais, kurie tuo metu dalyvavo karinėse paieškų ir gelbėjimo darbų pratybose.

Kanados ginkluotųjų pajėgų vadovybė nori prisidėti mažinant valstybės skolą, taupiau naudojant lėšas. Dar prieš metus sudaryta darbo grupė paskelbė, kaip taupyti valstybės gynybai skiriamas lėšas, nesilpinant jos gynybos galių. Lt. generolo Andrew Leslie vadovaujama grupė pripažįsta, kad dabartinis armijos personalas yra per

didelis ir ne visada veiksmingai panaudojamas. Dabar Kanados ginkluotųjų pajėgų visi padaliniai turi 141,744 darbuotojus: 67,851 nuolatinės tarnybos narių, 35,000 atsarginių ir 29,000 civilių tarnautojų. Tai 40% daugiau nei būta 2004 m. Ypač gausi armijos konsultantų ir darbų vykdytojų grupė: joje per 5,000 žmonių, kuriems išleidiama \$2,7 bln. Darbo grupės siūlymu, reikia mažinti administracijos tarnautojų, pagalbinių tarnybų narių skaičių. Tik pertvarkius Ginkluotųjų pajėgų apimtį ir veiklą galima iki 2027-28 metų metinį armijos biudžetą sumažinti iki \$30 bln.

Tokiais pat taupumo sumetimais Kanada atsisako dalyvauti Tarptautinėje parodoje Pietų Korėjoje (EXPO-2012). Apie tai parodos organizatoriaus Pietų Korėjos vyriausybei pranešė konservatorių vyriausybės atstovas. Tokį pat pranešimą parodos rengėjams nusiuntė ir Graikijos vyriausybė, turinti ekonominių ir finansinių sunkumų. Kanados verslo ir kultūros visuomenė nepatenkinta tokiu vyriausybės sprendimu, nes, jų nuomone, atsisakoma puikios galimybės tarptautinei visuomenei parodyti verslo ir prekybos galimybes.

Kanados vyriausybė Siriją įrašė į sąrašą valstybių, kurioms taikomi kokie nors ekonominiai apribojimai. Pagal tarptautinį susitarimą Sirijai už fizinį susidorojimą su opozicija, kitoms valstybėms už kitokių tarptautinio sambūvio pažeidimus, demokratijos principų nesilaikymą. Sirija –18-ta valstybė šiame sąrašė. Anksčiau ekonominių ryšių apribojimai paskelbti Gudijai, Birmai, Egiptui, Iranui, Irakui, Libanui, Liberijai, Šiaurės Korėjai, Siera Leonei, Somaliui, Sudanui, Tunisui, Zimbambvei, Dramblio Kaulo Kranto, Eritrėjos, Kongo valstybėms. Pagal JTO nuostatus dar griežtesni ribojimai taikomi tarptautiniu terorizmu įtariamoms grupėms.

Rytinė Kanada rugpjūčio 23 dienos vidurdienį juto neįprastus žemės virpesius, pastatų drebėjimą. Gana stiprus 5.8 balų žemės drebėjimas Mineral, VA, buvo jaučiamas ne tik Niujorko, Filadelfijos, Vašingtono, DC, apylinkėse, bet ir rytinėse Kanados provincijose. JAV geologinės tarnybos tyrimai parodė, kad smūgio centras buvo gana giliai – 6 km po ištisine žemės danga. Būtent tokios kilmės smūgių virpesiai nukeliauja toliau. Juos jautė Sudbury, N. Brunswick, Windsor, Fredericton gyventojai. Žmonių aukų nėra. **SK**

TORONTO

Anapilio žinios

• Rugsjūčio 28, sekmadienį, Kanados lietuvių katalikų centro organizuotose metinėse lietuvių pamaldose Midlande gražiai giedojo mūsų parapijos choras, vadovaujamas muz. Darius Špakausko. Mišiose, prie šventovėje pastatyto iš Vilniaus atgabento Gailistingojo Jėzaus paveikslu, pritaikytą pamokslą Dievo Gailistingumo metams pasakė mūsų klebonas kun. Vytautas Staškevičius.

• Rugsjūčio 26, penktadienį, miręs buvęs mūsų Toronto arkivyskupas kardinolas Aloyzas Ambrozič, 81 m. amžiaus, pašarvotas Šv. Mykolo katedroje. Laidotuvių Mišios katedroje bus rugsjūčio 31, šį trečiądienį, 10.30 v.r.

• Rugsėjo 2 yra pirmasis mėnesio penktadienis. Tą dieną Lietuvos kankinių šventovėje Mišios bus ir 3 v.p.p., užbaigiamos Šventąja Valanda prie išstatyto Švenčiausiojo. Tą valandą visi skatinami privačiai pasimelsti, kad tarp mūsų jaunimo vėl atsirastų pasirenkančių dvasinio pašaukimo kelią.

• Rugsėjo 11, sekmadienį, Lietuvos kankinių šventovės choras grįžta iš vasaros atostogų ir jau giedos tą sekmadienį per Mišias. Kviečiami nauji choristai įsijungti į šio choro eiles ir registruotis pas choro pirmininką Rimą Paulionį tel. (416) 249-1305.

• Rytų Afrikos gyventojai šiuo metu išgyvena didžiausią sausrą per 60 metų. Etiopijoje, Kenijoje ir Somalijoje bent 10 milijonų žmonių badauja ir neturi pakankamai geriamo vandens. Toronto arkivyskupija renka aukas, kurios bus panaudojamos maisto, švaraus vandens ir vaistų tiekimui. Šiam tikslui aukas galima aukoti per parapiją panaudojant bet kokius vokelius. Kanados valdžia pridėjo pinigų lygiai tokią pat sumą pinigų prieš aukų, kurios bus surinktos Kanadoje per labdaringas ir pelno nesiekiančias organizacijas iki rugsėjo 16 d.

• Mūsų parapijos šventė, Lietuvos kankinių atlydai, bus rugsėjo 25, sekmadienį. Iškilmingos pamaldos vyks 3 v.p.p., o vaišės – 4.30 v.p.p. Vaišių metu meninę programą atliks muziko Aleksandro Stankevičiaus vadovaujamas Montrealio vienetas "Versija keturioliktoji". Bilietus į parapijos šventės vaišes jau galima užsisakyti pas Birutę Jurienę tel. 905 275-8034 arba el. paštu: birute_juras@rogers.com. Bilietai bus parduodami sekmadieniais parapijos salėje nuo rugsėjo 11, sekmadienio.

• Žodis tarp mūsų knygelių rugsėjo-spalio laidą galima įsigyti pas Birutę Matulaitienę parapijos salėje sekmadieniais po Mišių.

• Mišios rugsėjo 4, sekmadienį: 10 v.r. už a.a. Jurgį Dementavičių ir Baliūnų mirusius; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje, rugsėjo 4, sekmadienį, 10 v.r. už a.a. Justiną Hiršą; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje, rugsėjo 3, šeštadienį, 3 v.p.p. už a.a. kun. Lauryną Kemėšį.

Prisikėlimo parapijos žinios

• Kviečiame jaunas parapijos šeimas ir jaunimą burtis į bendrą veiklą. *Jaunomis šeimomis* mes vadiname visas šeimas, kurių vaikai dar tebesimoko mokykloje arba universitete, taip pat ir tas šeimas, kurių vaikų neturi, bet yra jaunos ir nori dalyvauti parapijos šeimų veikloje. *Jaunimu* mes vadiname jaunimą 13+ amžiaus, kol baigia mokyklą arba universitetą. Pirmas šių metų jaunų šeimų susirinkimas įvyks rugsėjo 11 d., 10 v.r. – tarp anglišku ir lietuvišku Mišių. Kviečiame tiek lietuviškai, tiek angliškai kalbančias šeimas. Bandysime pasitarti, kokios veiklos norėtume ir paplanuoti ateinančius metus. Jaunimas kviečiamas rinktis rugsėjo 24 d., 4 v.p.p. į bendrą susitikimą su iš Lietuvos atvykusiu jaunimu, kurio metu planuosime savo veiklą.

• Vaikų choras kviečiamas pirmai repetitijai rugsėjo 11 d., po 11 v.r. Mišių.

• Kviečiame visus į parapijos "BBQ" rugsėjo 25 d., po 11 v.r. Mišių.

• Organizuojama piligriminė kelionė į Šv. Žemę 2012 m. kovo 6-15 d.d. Kelionės kaina \$1,999. Besidominčius prašome kreiptis į parapijos raštinę.

• Mišios sekmadienį, rugsėjo 4: 8 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius; 9 v.r. už a.a. Janiną ir Baltrū Vitkūnus; 11 v.r. už a.a. Bernardą Petkevičių, už a.a. Barborą, Mariją ir Julijų Štendelius, už a.a. Laimutį Dūdą.

Maironio mokyklos žinios

• Baigiasi vasara, jau vėl ruošiamės mokytis lietuviškai! Mūsų pirma mokslo diena – rugsėjo 17. Mokyklos adresas – Our Lady of Peace Catholic School, 70 Mattice Ave. (tarp Bloor ir Kipling gatvių). Vedėjos A. Šimonėlienės tel. 416 626-8494. El.paštas: aldona_simonelis@gmail.com. Mokyklos tinklalapis – www.Maironiomokykla.net. Ž.

Išganytojo parapijos žinios

• Pamaldų rugsėjo 4 d., Darbo dienos savaitgalį, nebus.

• Pradedant pamaldomis su šv. Komunija rugsėjo 11 d., 11.15 v. ryto grįžtame į normalią pamaldų tvarką.

• Sekmadienį, rugsėjo 18, po pamaldų vyks Moterų draugijos susirinkimas.

Lietuvių Namų žinios

• Ateinanti sekmadienį LN pietūs vyks Vytauto Didžiojo menėje, o bare "Lokys" gauta nauja siunta 6 rūšių šviežio lietuviško alaus. Jo mėgėjus kviečiame apsilankyti bare ir paragauti.

• Ieškome ūkvedžio dirbti nepilnu laiku, barmenų ir virėjų. Teirautis tel. 416 532-3311.

Labdaros fondo žinios

• Per ateinančius metus "Labdaros" slaugos namai atšvęs 10 metų jubiliejų. Pažymėti sukakčiai rengiamas "Aukštinis pokylis" birželio 2 d. Palais Royale, pokyliu, šokių salėje, ežero pakrantėje. Lėšų telkimo komitetas sparčiai tam ruošiasi. Norintieji prisidėti prie tylių varžytinių prašomi susisiekti su Mary Anne Kušlikiene, 416 234-0500. Sutelktos lėšos bus skirtos pirmai naujų elektrinių lovų bei įvairių priemonių padėti Slaugos namų gyventojams. Kitas komiteto posėdis – rugsėjo 13 d.

• Labdaros fondo valdyba jau beveik užbaigė nagrinėjimą naujų įstatų, kurie įtraukia valdžios naujus reikalavimus. Valdybos posėdis – rugsėjo 20 d.

• Valdyba dėkoja visiems aukotojams, kurie nuoširdžiai remia Slaugos namus. Kiekviena auka padeda mūsų gyventojams pagerinti aplinką, kasdienes programas ir net maisto kokybę. GP

Kred. koop. PARAMA bus uždarytas Darbo dienos savaitgalio šeštadienį, rugsėjo 3, ir pirmadienį, rugsėjo 5.

A.a. S. Sakalienės atminimui S. Čiplijauskas *Tėviškės žiburiams* aukojo \$50.

MONTREAL

Šv. Kazimiero parapija

A.a. Anne Kreivienė (Zwingel) (1905-2011), mirė rugsjūčio 1 d., sulaukusi 106 metų. Buvo seniausia parapijietė, žmona a.a. Antano Kreivio. Liūdi duktė Carol Ann (Al Gražys). Taip pat liūdi dukraitės Christine (David Warrian) ir Brigita (Bruce L. White); provaikaičiai Elizabeth ir Eric; daug giminių Montrealyje, Mičigane ir Toronte. Rožinis buvo sukalbėtas Šv. Kazimiero šventovėj po sekmadienio Mišių, rugsjūčio 21 d. Palaidota šalia vyro Notre-Dame-des-Neiges kapinėse. Nuo jaunų dienų velionė priklausė Šv. Elzbietos ir Šv. Onos draugijoms. Buvo Šv. Elzbietos draugijos pirmininkė nuo 1964 iki 1983 m.

Velionės tėvai buvo vieni iš pirmųjų imigrantų į Kanadą iš Lietuvos. Apisistoję Montrealyje, 1903 m. sukūrė gražią lietuvišką šeimą. Zwingel, Kreivys ir kitos šeimos ėmėsi iniciatyvos įsteigti pirmą lietuvių katalikų parapiją Kanadoje, Šv. Kazimiero parapiją Montrealyje 1907 m. Rinko aukas ir buvo pastatyta pirma medinė šventovė. Velionė prisijungė prie lietuviškų organizacijų, ištėkėjo už Antano Kreivio 1942 m., augino lietuvišką šeimą, dalyvavo Šv. Kazimiero parapijoje, organizacijose ir lietuvių bendruomenėje, kol sveikata leido. Šeima prašė aukas skirti "Heart and Stroke Foundation" arba šalpai. Užuojuota dukrai Carol Ann, šeimai ir artimiesiems.

Anne Zwingel (sėdinti) su seserimis 1925 m. Ntr. iš dukters archyvo

A.a. Peter Astrauskas, 60 metų (1950-2011), mirė Mesa, Arizonoj. Liūdi žmona Donna (Tusaitė), vaikai Paul, Mark ir Michael. Sūnus Albinas Karpavičiūtės-Astrauskienės ir a.a. John Astrauskas, žentas Aurelijos Tusienės. Gedulinės Mišios aukotos Šv. Kazimiero šventovėje Montrealyje rugsjūčio 25 d. Palaidotas Notre-Dame-des-Neiges kapinėse. Peter gimė ir augo Montrealyje, studijavo inžineriją Loyola/Concordia ir McGill universitetuose. Darbo reikalais bendrovė jį su šeima iškėlė į Arizoną. Darbo reikalais važinėdavo po pasaulį, lankė ir Lietuvą. Jo atminimui prašome siųsti aukas McGill University "Engineers without Borders" (Tribute Program, McGill University, Montreal, tel. 514 398-1057). Užuojuota žmonai, vaikams, mamai ir giminiams.

A.a. Ona Strimaitytė-Bilevičienė, 100 metų, mirė rugsjūčio 20 d. Liūdi duktė Milda Bilevičiūtė-Ruffo, vaikaičiai Monica ir Robert (Amber Lomer), provaikaičiai Alexandre ir Tristan Ruffo St. Amour. Gedulinės Mišios aukotos Our Lady of Annunciation Parish, Town of Mount Royal. Aukas prašoma siųsti "Jewish General Hospital Foundation". Duktė Milda sakė, kad mamos stiprybė ir drąsa per visą jos gyvenimą teikė didelį skatinimą jai ir jos vaikams. Užuojuota Mildai su šeima.

A.a. Josephine Andrukaitienė (Nowojczyk), 95 metų (1915-2011), mirė rugsjūčio 18 d, žmona a.a. dr. Edward Andrukaitis, buvusio žinomo lietuvių šeimos daktaro ir psichiatro Montrealyje. Mama a.a. Ron ir Bonnie (Pedro Gandol); močiutė Marc ir Daniel; sesuo Mary Thomas ir Stella Yespilkis. Gedulinės Mišios aukotos lenkų šventovėje Our Lady of Czeszochowa. Užuojuota šeimai.VL

Metinė baltiečių meno paroda vyksta nuo rugsėjo 2 iki rugsėjo 10 d. Naujojo meno galerijoje, 278-2 Bord-du-Lac, Pointe Claire, Quebec H9S 4K9 (nuo Highway 20, naudoti Cartier išsukimą). Parodoj dalyvauja 20 lietuvių, latvių ir estų kilmės menininkų. Maloniai kviečiame visus meno mėgėjus ir rėmėjus apsilankyti ir paremti mūsų menininkus. RV

ADAMONIS CASTELLI INSURANCES
LABRECQUE, BROUILLETTE, CASTELLI INC.
1001 SHERBROOKE ST.E., SUITE 555, MONTREAL. QUE. H2L 1L3
TEL: 514-286-1985 FAX: 514-286-1981
Joana Adamonis A.I.B.

LITAS Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec H4E 2A8)

Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349

TĒVIŠKĒS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Metinė prenumerata:

\$80 - reguliari (paprastu paštu) • \$130 - reg. (1 klasės paštu)

\$100 - rėmėjo (paprastu paštu) • \$150 - rėmėjo (1 klasės paštu)

Oro paštu į užjūrius - \$180, paprastu paštu - \$100 (Kan. dol.)

JAV: \$100 - reguliari, \$120 - rėmėjo • \$160 - 1 klasės paštu

JAV prenumeratoriai atsiskaito JAV doleriais

Vardas, pavardė.....

Adresas.....

.....

.....

.....

Siunčiu prenumeratą.....dol., auką.....dol.

Laikraščio adresas: TĒVIŠKĒS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON, L5C 1T3, Canada

El. paštas: tevizib@rogers.com

Tel.: 905 275-4672 Faksas: 905 275-4364

Norintiems susipažinti TĒVIŠKĒS ŽIBURIAI siunčiami nemokamai šešias savaites

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
1 Resurrection Rd. Toronto ON, M9A 5G1
Tel. 416-889-5531

Fondas
Foundation
www.klfondas.org
klfondas@on.aibn.com

Jūsų sutelktas pagrindinis kapitalas Fonde per 49 metus
Kanados lietuvių organizacijoms davė 2.77 mln. dol.,
pagalbai Lietuvoje 0.69 mln. dol. bei studentų stipendijoms
Kanadoje ir Lietuvoje 0.44 mln. dol.

Tapkime Kanados lietuvių fondo nariais!
Remkime lietuvių veiklą ir išlaikymą!
Prisiminkime savo Fondą gyvybės draudimuose
bei savo testamentuose.

Raštinės darbo valandos: pirmad. ir trečiad. nuo 10 v.r. iki 4 v.p.p.
Įnašams išrašome pakviltavimus sumažinimui pajamų mokesčiams.

SVEIKI DANTYS – GRAŽI ŠYPSENA

DR. LISA LINDSTRÖM
DENTISTRY ON THE AVENUE

315 Avenue Road, Floor 1, Suite 2
(Between St. Clair & Dupont)
Toronto M4V 2H2 (Free Parking)

416.926.0123

www.dr.lisalindstrom.com

Free Tooth Whitening
(with exam, x-rays & cleaning)

17 years of experience in a full range of dentistry

PERKATE?
PARDUODATE namą ar butą?
NORITE SUŽINOTI VERTĘ SAVO
NEKILNOJAMO TURTO?
Prašau skambinti man

JURGIS KULIEŠIUS

Maloniai ir sąžiningai
patarnausiu

Tel. tiesiogiai: 416-568-1604

D:(416) 236-6000 N:(416) 232-9546

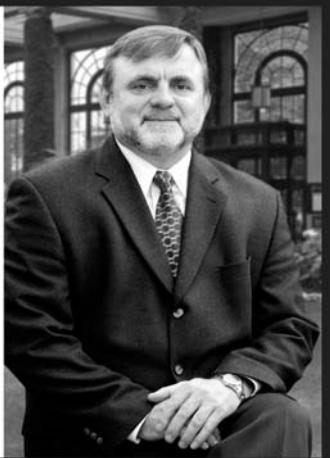
www.sutton.com kuleza@sympatico.ca

sutton group
assurance realty inc.,
Brokerage

*INDEPENDENTLY OWNED AND OPERATED

Jerzy Kulesza, Sales Representative

SMITH MONUMENT CO. LTD

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiamie lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

MARGUTIS Parcels

4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042

WE ARE MOVING TO A
BIGGER LOCATION IN
BRAMPTON

27 SELBY RD., BRAMPTON, ON L6W 1K5

For free pick up in your area*
please call VIKTOR at

Tel: (416) 233-4601

or email to pysanka.inc@gmail.com

*Certain restrictions apply

\$300
off

COUPON
For 1 parcel

\$300
off

Juodojo kaspino diena

Iš Juodojo kaspino dienos minėjimo Montrealyje, QC, š.m. rugpjūčio 23 d.

Centro ir Rytų Europos taryba, kuriai priklauso ir Kanados lietuvių bendruomenė, nutarė paminėti Juodojo kaspino dieną rugpjūčio 23 d. Vankuveryje, Edmontone, Vinipege, Toronte ir Montrealyje. KLB pirmininkė Joana Kuraitė-Lasienė kvietė apylinkės pirmininkę Silviją Staškevičienę organizuoti minėjimą Montreolio Aušros Vartų šventovėje. Minėjimo metu buvo sukalbėtos maldos čekų (Miša Fuchsová), estų (kun. Kyllikki Pitts), vengrų (kun. Tamás Androvich), latvių (diak. Dāg Demandt), lietuvių (kleb. Paulius Mališka) ir ukrainiečių (kun. Ihor Oshchipko) kalbomis. Kiekvienos tautos himnas buvo sugiedotas po maldos. Silvija Staškevičienė susirinkusiems priminė, kad Montrealyje paskutinis

Juodojo kaspino dienos minėjimas įvyko jau prieš 22 metus, kai milijonai estų, latvių ir lietuvių dalyvavo Baltijos kelyje.

Garbės konsulas Arūnas Staškevičius perskaitė Kanados parlamento rezoliuciją, pagal kurią rugpjūčio 23 d. paskelbta Juodojo kaspino diena. Minėjimas baigtas Kanados himnu.

Nors galėjo būti daugiau dalyvių, į minėjimą atvyko daugelis bendruomenių atstovų: Miša Fuchsová, čekų ir slovakų pirmininkė; Anne Altosaar, estų atstovė; Roberts Klaiše, Latvijos garbės konsulas; Andris Kesteris, latvių federacijos pirmininkas; Edward Sliz, lenkų pirmininkas; ir Zorianna Hrycenko-Luhova, ukrainiečių pirmininkė. **Inf.**

IŠ LIETUVOS SPAUDOS

• Paskutinis ilgasis vasaros savaitgalis į Palangą priviliojo šimtus tūkstančių žmonių. Rugpjūčio 16 į kurortą važiuojančių mašinų virtinė ilgam užkimšo kurorto gatves. Tris savaitgalio dienas Palanga buvo virtusi sausakimšu kurortu, kuriame sudėtinga ne tik surasti vietą nakvynei, bet ir pavalgyti kavinėse. Kurortą užplūdę poilsiautojai keletą kartų padidino prekybos centrų apyvartą. Net dirbant visoms kasoms pirkėjai eilėse buvo priversti stovėti beveik po pusvalandį.

• Naktį ganyklose ir aplink namus deginami laužai, statomos šviesą atspindinčiomis liemenėmis vilkinčios baidyklės, pamiškės gyventojai į kiemą eina apsiginklavę peiliais. Taip nuo vilkų ginasi Pasvalio, Biržų ir Kupiškio rajonų gyventojai. Šią vasarą Biržų rajone esančiuose Guodžių, Šukionių ir Mieliūnų kaimuose vilkai paprovė vienuolika gyvulių, Pasvalio rajone aplink Valakus ir Gulbinėnus – septynis.

JANINA LIUCIJA DULIŪNAITĖ

baigė mokslus York universitete su “Bachelor of Arts Kinesiology and Health Science degree cum laude” ir “Deans Honor Roll”. Ji tęs savo mokslus Canadian Memorial Chiropractic College. Janina lankė Maironio lituanistinę mokyklą ir pabaigė aštuonius skyrius. Ji šoko “Gintaro” ansamblyje septynerius metus. Dalyvavo “Kretingos” lietuvių stovykloje dešimt metų. Priklauso “Vyčio” sporto klubui, žaidžia krepšinį. Jos komanda kasmė dalyvauja ŠALFASS rungtynėse. Jų komanda dalyvavo Sporto šventėje 2009 m. ir laimėjo sidabro medali. Janina dalyvavo “Monarch Basketball”, Oakville “Vyčio” ir “Triple Threat” klubuose. Keliavo su “North Toronto Huskies” į Estiją žaisti prieš įvairias komandas. Padėjo treniruoti Anapilio mergaičių krepšinio komandą.

• Kauno rotušės aikštėje šią vasarą karaliavo boružės ir jų draugai: vaikai, paaugliai ir suaugusieji uoliai kalė namelius “dievo karvytėms”. Jaunimo grupė “Žali ir geri”, klubas “Mes tik” nuolat skelbė, kad viena mažytė boružė per metus sunaikina apie 4,000 amarų. Nameliai, kurie dar vadinami ir inkilais, buvo gaminami iš beržo medienos gabaliukų.

• Palangoje pasirodė JAV vėliavomis papuošti egzotiški automobiliai. Čia rugpjūčio 16 d. jau ketvirtą kartą vyko tarptautinis amerikinių mašinų saskrydis “American Spirit 2011”. Vienoje vietoje pamatyti egzotiškų ir JAV seniai nebegaminamų automobilių progos nepraleido daugiau nei tūkstantis į saskrydį atėjusių smalsuolių. **Inf.**

MILMANTAS Immigration & Translation Services

Teikia paslaugas Kanados imigracijos srityje. Patirtis nuo 1999 m.
Platesnė informacija teikiama www.milmantasimmigration.com.

Verčia dokumentus iš anglų į lietuvių ir iš lietuvių į anglų kalbą

Kreipkitės į DALIĄ MILMANTAS, CCIC, licenzijuotą Kanados imigracijos konsultantę
T 647 342 7301 F 647 435 7528 E info@milmantasimmigration.com

AŲA
PRANUI LINKEVIČIUI

mirus,

reiškiame gilią užuojautą jo žmonai ZITAI, dukroms IRENAI ir VITAI bei jų šeimoms ir artimiesiems –

Lietuvos kankinių parapijos choras

PADĖKA

AŲA
**LIUDA GVILDIENĖ-
YČIENĖ**

1922.XI.19-2011.V.13

Nuoširdžiai dėkojame klebonui kun. Vytui Staškevičiui už atnašautas Mišias Lietuvos kankinių šventovėje ir prel. Jonui Staškevičiui už maldas Šv. Jono lietuvių kapinėse. Ačiū Vincui Baliūnui už patarnavimą per Mišias. Gili padėka Daliai Viskontienei ir Danguolei Radtkei už jautrų giedojimą Mišių metu. Prisiminsime sesės Indrės Paškauskienės ir sesės Rūtos Baltaduonytės-Lemon atsišveikinimo žodžius skautų/skautininkių vardu, ir skautų/čių sugiedotą *Ateina naktis* prie kapo.

Nuoširdžiai dėkojame giminėms, draugams ir pažįstamiems už dalyvavimą Mišiose, palydėjimą į kapines, už užprašytas Mišias, išreikštą užuojautą, už aukas "Romuvos" stovyklavietei, Slaugos namams ir *Tėviškės žiburiams*. Ačiū Birutei Stanulienei už paruoštus skanius pietus, ponioms už suneštus pyragus. Dėkojame Birutei Kazlauskaitei ir Valei Baliūnienei už aukų rinkimą. Esame labai dėkingi klebonui kun. Juozapui Žukauskui, OFM, ir prel. Jonui Staškevičiui už velionės aplankymą ir paskutines maldas su Liuda gegužės 12 d. Dėkojame "Labdarai" už gerą priežiūrą, ypatingai paskutinėmis Liudos valandomis.

Jūsų visų parodytas nuoširdumas palengvino mūsų skausmą. Liūdesyje likę vaikai –

*Rūta Gvildytė-Poškienė, Mikas, Petras ir
Aras Gvildžiai su šeimomis*

PADĖKA

AŲA
VLADUI MELNYKUI

(1922.VI.15-2011.IV.25)

mirus, nuoširdžiai dėkojame kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, kun. Juozapui Žukauskui, OFM, ir kun. Jonui Šileikai, OFM, už koncelebruotas gedulines Mišias. Ypatinga padėka a.a. Vlado artimam draugui, diakonui dr. K. Ambrozaičiui už lankymą namuose, ligoninėj ir už jautrius žodžius laidotuvių kopyčioj bei šventovėje. Dėkojame vargonininkei D. Radtkei, D. Viskontienei ir "Volungės" chorui už gražų giedojimą Mišių metu. Esame dėkingi karsto nešėjams, Mišių patarnautojams ir skaitovams.

Liekame dėkingi gausiai atsilankiusiems laidotuvių namuose ir laidotuvių dalyviams už užprašytas Mišias, už pareikštą nuoširdžias užuojautas asmeniškai, paštu ar per spaudą, atsiuntusius gražių gėlių ir dosniai aukojusius Prisikėlimo parapijai, Sielovadai ir "Kretingos" stovyklavietei. Dėkojame aukų rinkėjoms B. Kazlauskaitei ir V. Baliūnienei, ponioms už skanius suneštus pyragus ir B. Stanulienei bei jos padėjėjoms už paruoštus pietus.

Jūsų visų nuoširdumas ir užuojautos palengvino mūsų liūdesį –

*Petronelė Melnykienė, dukros Dalia Rocca (Gus)
ir Judita Gabrienė (Mindaugas), vaikaičiai –
Lukas, Linas ir Aura*

MIRTIES PRISIMINIMAS

AŲA
EUGENIJA KRIPIENĖ

mirė 2010 m. sausio 22 d.

Mielosios mamos, sesers, brangios uošvės ir močiutės neteko sūnūs Paulius ir Jonas, brolis Viktoras Lorentas ir jo žmona Vilma, marčios Helen ir Mary, vaikaitis Connor. Jos šviesų atminimą laikome savo širdyse.

Šeima

SKAITYTOJAI PASISAKO

Rašytojas Vytautas Ažušilis mums rašo: "Norėčiau, kad kuo daugiau tautiečių, gyvenančių Amerikos žemyne, susipažintų su mano kūryba. Nemažai knygų galėčiau padovanoti. Deja, vienos knygos siuntimas kainuoja 18 USD. Siunčiant po kelias, vienai knygai tenka 9 USD, tai dvigubai brangiau už knygos kainą. Būčiau labai dėkingas, jei TŽ redakcija rastų galimybę paskelbti žinutę, jog atvykę į Lietuvą tautiečiai gali kreiptis į mane, ir aš mielai jiems padovanočiau savo kūrybos knygų. Mano tel. 8 615 18844. Adresas: Širvintų g. 34B, LT-08215 Vilnius".

(Labai vertindami šitokią paslaugą, siūlome Lietuvą lankantiems aplankyti gerb. rašytoją. Red.)

ERZINANČIOS SKULPTŪROS

Lietuvos ryte rašoma: Vilniaus savivaldybės įmonė "Grinda" paskelbė apklausą Žaliojo tilto raudonarmiečių ir kolchozininkų skulptūroms restauruoti. Neatmetama galimybė, kad gali prireikti jas nulieti iš naujo. Juk neseniai išėjo įstatymas, kad viešai negalima išstatyti sovietinių ir nacių simbolių, tai negi Vilniaus savivaldybė nekreipia dėmesio į tą įstatymą? Svetimtaučius turistus stebina, kad lietuviai verkšlena, kad juos buvo okupavę sovietai, juos kišo į kalėjimus, žudė ir trėmė į Sibirą, o dabar savo okupantams pačiame Viniaus centre didžiausioj pagarboj laiko tuos sovietinius balvonus. Kanados ir Amerikos lietuviai turėtų nedelsiant rašyti protesto laiškus Vilniaus merui ir reikalauti, kad tie sovietiniai balvoni būtų pat nuimti nuo Žaliojo tilto. **L. Stankevičius, Montreal, QC**

KESMINAS
ART STUDIO

PAMINKLAI

- ♦ granitas, bronzos, medis
- ♦ nemokami paminklų projektai, konsultacijos
- ♦ skulptūros (paminklinės ir dekoratyvinės)

Telefonas **(905) 510-4707**

El.paštas: kkesminas@hotmail.com

ROCK OF EUROPE INC.

GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA

(416) 232-1250

83 Six Point Road
(į pietus nuo Bloor, netoli Islington)
Toronto, ON M8Z 2X3

**DABAR YRA GERA
PROGA PARDUOTI
namą/condo,
kai yra aukščiausios
kainos ir
GERIAUSIA PIRKTI,
kai ipotekos (morgičių)
nuošimčiai labai žemi.**

Prizadu gerą patarnavimą.

SKAMBINTI

TEODORUI STANULIUI, B.A. broker
RE/MAX WEST REALTY tiesiog **416-879-4937**
ar į namus **416-231-4937**

Apginkime...

Atkelta iš 5-o psl.

Nepaisant praityje patirtų nuoskaudų šiandien lietuviai su lenkais turėtų gražiai sugyventi. Bet tai būtų įmanoma tik abiejų tautų santykius grindžiant tiesa, o ne melu. Todėl negalima nepritari Lenkijos intelektualų minčiai, išreikštai laiške jų užsienio reikalų ministeriui Radislavui Sikorskiui 2011 m. gegužės pabaigoje, kad lietuvių ir lenkų draugystę galima pasiekti remiantis tik tiesa. Deja, Vilnios lenkų pseudopatriotai apie tiesą nenori nė girdėti, ją giliai slepia ir nuo savųjų bendrapiliečių. Gerbkime save lenkais laikančių Lietuvos piliečių tautinius jausmus, bet neslėpkime nuo jų tiesos. Tegu lenkakalbiai sužino, kas buvo jų protėviai. Nenormalu, kad Valstybės išlaikomose lenkiškose mokyklose klastojama Lietuvos istorija.

Vyriausybei nutarus įvesti jos mokymą lietuviškai (Punsko lietuviškose mokyklose Lenkijos istorija visą laiką buvo dėstoma lenkiškai), keliamas vos ne pasaulinio masto triukšmas. Lenkakalbiai Vilnios gyventojai, kaip ir visi kiti Lietuvos piliečiai, turi teisę susipažinti su tikrąja, o ne suklastota Lietuvos istorija, platinama per lenkišką Lietuvos spaudą.

Kaip atsvara turėtų būti leidžiamas ir toks laikraštis lenkų kalba, kuris skleistų tiesą, o ne melą. Padėkime Vilnios lenkakalbiams gyventojams ir apginkime juos nuo melo. Jie, kaip laisvos šalies piliečiai, turi teisę žinoti tiesą. Tada ir pavardžių rašymas lenkiškomis raidėmis savaime atkris. (**Pabaiga**)

Gautas misionieriaus

kun. Paul Cruz iš Indijos laiškas, kuriame prašoma pagalbos jo vadovaujamai mokyklai – labai lauktų rašiklių, pieštukų, šventų paveikslėlių, rožinių bei kitų daiktelių, tinkamų misijų darbui. Už geradarius aukotojus bus aukojamos Mišios. Paramą siųsti adresu: Fr. Paul Cruz, Kottiyam Post Office, Kollam - 691 571, Kerala – India.

Turner & Porter

LAI DOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE

ir
MISSISSAUGOJE

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parūpinu keliaujantiems į užsienį ir atvykstan tiems į Kanadą. Skambinti Mariui Rusinui tel. 416 58 8-2808 x 26 dienos metu.

ATLIEKAME visus vidaus ir išorės remonto darbus. Dažome, dedame grindis, plyteles. Mūrininko darbai – plytos, akmuo. Skambinti Vytautui tel. 905 272-2016 arba 647-400-1153 (cell).

Pavargęs vienas iš pačių mažųjų, žygiuojančių į laisvę Baltijos keliu...
Ntr. T. Černiševo (*Lithuanian Heritage*)

NUOMONĖ

Patriotinio ugdymo problemos

Dr. POVILAS JAKUČIONIS

Premjero tarnyba, kelių rezistentų organizacijų prašymu, sudarė darbo grupę patriotinio ugdymo bendrojo lavinimo mokyklose problemoms aptarti. Darbo grupė, vadovaujama premjero patarėjo Liutauro Kazlavicko, surengė 3 posėdžius, ir darbas nutrūko nepaaiškintus priežasčių. Tikėtina dėl to, jog paaiškėjo požiūrių į Tautos pasipriešinimo istorijos dėstymo būdus principiniai skirtumai. Pasipriešinimo organizacijų atstovai siūlė 10-ose klasėse nustatyti privalomą 18-kos pamokų kursą ir moksleivių žinių patikrinimą egzaminu ar kitokiu būdu. Prašė kursą dėstyti pagal mokytojo Algimanto Lelešiaus arba Garliavos Juozo Lukšos gimnazijos parengtą programą ir pagrindiniu vadovėliu patvirtinti Ni-jolės Gaškaitės parašytą knygą *Pasipriešinimo istorija* ir dar vieną kitą kruopščiai patikrintą vadovėlį.

Pagal šias programas jau keletą metų sėkmingai dėstoma Laisvės kovų istorija visose Kazlų Rūdos savivaldybės ir kai kuriose kitose mokyklose. Vadovėlių gausa įneša sumaištį į mokymo procesą. Švietimo ir mokslo ministerijos (ŠMM) atstovai mano, kad patriotinis moksleivių ugdymas iš esmės turėtų būti vykdomas kaip neformalus ugdymo dalykas: organizuojant įvairiausių konkursus ir viktorinas, tikslines stovyklas, žygius partizanų takais, vykdančiant auklėjamąsias muziejų programas.

Žada mokykloms pateikti daugiau ir įvairesnių mokymo priemonių, naujų vadovėlių, įdomiai parašytų istorinių knygų, kompaktinių diskų, kino filmų. Pažeria eilę sektinų pavyzdžių iš gerai patriotinio ugdymo darbą dirbančių mokyklų arba pavyzdinčiai auklė-

jimo programas vykdančių muziejų. Tačiau, kaip suprasti tokią ŠMM poziciją, jei ji jau 3 metai neskiria lėšų ilgalaikiai pilietinio ir tautinio ugdymo programai. Programa yra, o lėšų jos vykdymui nėra!? Šiemet programos finansavimas lyg ir atnaujintas Europos socialinio fondo lėšomis. Tačiau šios lėšos yra nepasiekiamos smulkioms visuomeninių draugijų ir mokyklų programoms.

Rezistentų organizacijos sutinka, jog neformalus ugdymas yra svarbi patriotinio moksleivių ugdymo dalis. Ir jau daug metų tą darbą kartu su kai kuriomis mokyklomis dirba. Tačiau nelaiko jo nei svarbiausiu, nei pagrindiniu ugdymo veiksmu. Problema ta, jog užklasinis darbas yra savanoriškas, grįstas geranoriškumu. Deja, ir vieno, ir kito daugumoje mokyklų labai stinga. Savivaldybėse tėra vos po keletą mokyklų, kur patriotinis ugdymas vyksta gerai ar nors patenkinamai. Kitur šio ugdymo tiesiog nėra.

Rezistentų organizacijos siekia visuotinumą. Nori, kad patriotinis ugdymas apimtų visas mokyklas ir visus moksleivius. Dėl to mano, jog būtinas privalomumas, skatinimas ir atsakomybė už šį valstybei nepaprastai svarbų darbą.

Yra įsitikinę, jog padėtų iš esmės pataisytų didesnis privalomų pamokų skaičius ir moksleivių įgytų žinių patikrinimas egzaminu ar kitokiu būdu. Jei ŠMM pasiūlytų kitus efektyvius būdus, kaip pasiekti, kad patriotinis ugdymas vyktų visose mokyklose, ne vien tik ten, kur nestinga entuziastų, rezistentai sutiktų.

Deja, kol kas konkrečių siūlymų nebuvo. Savanoriškas pasirinkimas nesant būtinumo ar suinteresuotumo, deja, rezultatų neduoda. Nesmagu sakyti, jog patriotiškumą ugdysime privalomai. Bet ką daryti? *TSŽ*

JAUNIMO ŽODIS

Susitiko su prezidente

Prezidentė Dalia Grybauskaitė rugpjūčio 12 d. priėmė Pasaulio lietuvių jaunimo atstovus iš Belgijos, Švedijos, Anglijos, Ukrainos, Graikijos, Ispanijos, Lenkijos, Prancūzijos, Australijos, Rusijos ir kitų šalių.

D. Grybauskaitė jaunuolius pasveikino Tarptautinės jaunimo dienos proga ir sakė, kad jaunam žmogui turi būti skiriamas ypatingas dėmesys. Mat jaunimas ne tik perduoda mūsų kalbą, tradicijas, kultūrą ateities kartoms, bet ir prisideda kuriant mūsų šalies bei mūsų tautos ateitį. Šalies vadovė paragino pasaulio lietuvių jaunimo atstovus ieškoti naujų ir išradingų, patrauklių būdų lietuvybei stiprinti, burtis į bendruomenes ir palaikyti tarpusavio ryšius su lietuviais visame pasaulyje. Labai svarbu, pasak prezidentės, kad jauni išsiviję žmonės galėtų atvykti į Lietuvą, čia studi-

juoti ir stiprinti savo gimtosios kalbos žinias.

Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkas Kęstas Pikūnas po susitikimo pranešė, kad buvo aptarti ir planai kitąmet Lietuvoje organizuoti Pasaulio lietuvių jaunimo forumą. Anot jo, svarbiausias susitikimo tikslas buvo pradėti megzti dialogą tarp pasaulio lietuvių bei tarp jų ir Lietuvos. "Yra labai daug gerų pavyzdžių, kai jaunimas grįžta. Mes organizuojame įvairias stažuotes, praktikas čia, Lietuvoje. Šiais metais vien iš Jungtinės Karalystės atvažiavo apie 60 lietuvių, jie stažavosi įvairiose įmonėse (...) pagal savo specialybę, jiems patinka, ir jie lieka", sakė jis.

Jiems pritraukti Lietuvos pusė esą turėtų demonstruoti pozityvesnį požiūrį ir parodyti jiems Lietuvoje atsiskleidžiančias galimybes.

BNS žinios

Vaikystės žolinė

*Užaugo Žolinė
Manam sode,
Augino pievą,
Sodą ir mane.
Saulutė šildė*

*Medį, krūmą, upę
Ir savo glėbyje
Vaikystę mano supo.*

Baltosios lelijos

*Visą dieną
Lyja, lyja,*

*Lašeliai krenta
Ant langu.*

*Pražysta
Baltosios lelijos,
Marijos šventei
Jas nešu...*

RADVILĖ PUIDOKAITĖ (Mokytoja Valerija Vilčinskienė)

Akimirkos iš susitikimo su Toronto arkivyskupu Thomu Collins "Kretingos" stovykloje šią vasarą

DĖMESIO gimnazistams!

TRŪKSTA "Community Service" valandų?

Laisvai skaitote lietuviškai? Mėgstate knygas?

**TĒVIŠKĒS ŽIBURIŲ
BIBLIOTEKAI REIKIA**

PAGALBOS

Skambinti **RAMŪNEI**
905-275-4672

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE LAW FIRM

- ◆ asmeninės žalos, atsiradusios ryšium su kūno sužalojimu, išieškojimas
- ◆ imigracija į Kanadą
- ◆ testamentų sudarymas
- ◆ palikimų tvarkymas
- ◆ nekilnojamo turto pirkimas/pardavimas
- ◆ konsultacijos Lietuvos respublikos teisės klausimais

295 The West Mall, 6th Floor, Toronto, ON M9C 4Z4

Tel. 416 236-3060 Fax 416 236-1809

Tinklalapis: www.pacelawfirm.com El. paštas: lawyers@pacelawfirm.com

Gimtoji kalba turbūt dabina kiekvieną. Ji sušvelnina žmogaus sielą, pagražina mintį, sulygina patį būdą, net išvaizdą pagražina.
(I. Šeinius)

SPORTAS

Artūro Poviliūno – LTOK prezidento 60-ąjį amžiaus sukaktį švenčiant

LTOK prezidentas Artūras Poviliūnas

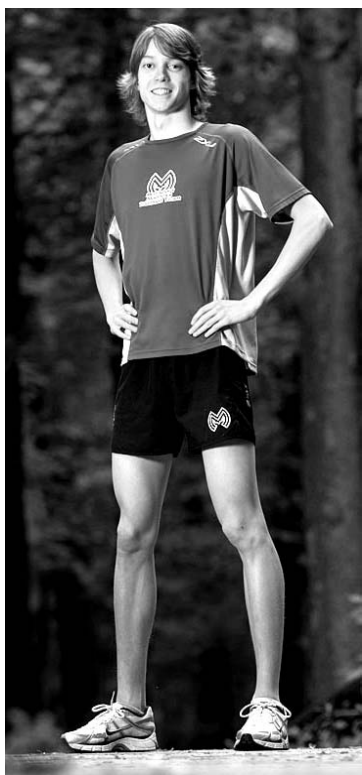
Ntr. G. Bartuškos (ELTA)

EDVARDAS ŠULAITIS

Artūriui Poviliūnui, nuo LTOK (Lietuvos tautinis olimpinis komitetas) įkūrimo 1988-aisiais vadovaujančiam šiai pagrindinei Lietuvos sporto organizacijai, rugpjūčio 10 d. suėjo šešiasdešimt. Taigi jau 23 metus jis stovi prie vairo šios svarbios Lietuvai organizacijos, kuri juo pasitikėjo per pirmuosius rinkimus, o dabar kiekvieną kartą jis perrenkamas kitai kadencijai. Kai per vėliausius rinkimus A. Poviliūnas abejojo, ar verta toliau likti šiose atsakingose pareigose, daug sportininkų ir sporto federacijų pasirašė peticiją, kurioje prašė, kad jis sutiktų ir toliau vadovauti LTOK.

Pradėjo nuo kuklių pareigų

1951 m. rugpjūčio 10 d. Kaune gimęs Artūras 1958-1969 m. mokėsi Kauno 21-ojoje vidurinėje mokykloje, 1969-1973 m. studijavo LKKI,

Lukas Verzbickas, vienas žymiausių JAV bėgikų, nuotekas. Šią nuotrauką, išspausdintą populiariausiame JAV sporto savaitraštyje *Sports Illustrated*, atsiuntė E. Šulaitis

o 1976-1979 m. mokėsi Sąjunginio mokslinių tyrimų kūno kultūros instituto aspirantūroje Maskvoje. Paskui turėjo visą eilę mažesnių pareigų: 1970-1973 m. – Kauno vaikų sporto mokyklos krepšinio treneris, 1974-1976 m. – LKKI dėstytojas, vėliau – vyresnysis dėstytojas. Buvo „Atleto“ vyrų krepšinio klubo vyr. treneris, 1981-1987 m. – LKP CK kūno kultūros ir sporto instruktorius. Turėjo nemažai ir kitokių pareigų, kol 1988 m. buvo išrinktas į atkurta Lietuvos tautinį olimpinį komitetą. Po 2012 m. olimpinį žaidynių Londone jau bus ketvirtis amžiaus, kai jam vadovauja. Tada tikrai žada išeiti į atsargą.

Sutikau jį Lietuvoje, vėliau – Amerikoje

Ši energingą vyrą pirmą kartą sutikau Lietuvoje gal prieš 15 metų. Vėliau su juo teko bendrauti, kai A. Poviliūnas atvyko į JAV ir posėdžiavo su išeivijos sporto veikėjais. Jį visada lydėdavo puiki nuotaika, niekada nemačiau nusiminusio ar pasimetusio. A. Poviliūnas savo 60-ąjį amžiaus sukaktį pasitinka mintimi, kad tai gera proga padėkoti treneriams ir sportininkams už kartu nuveiktus darbus. Paklausus apie LTOK prezidentui būtinas savybes, A. Poviliūnas atsakė: „Tolerancija. Diplomacija. Atsakomybė. Mūsų aukso fondas yra žmonės. Juos reikia puoselėti ir kaip įmanoma dažniau sakyti gerą žodį, o ne peikti“. Jis neskaičiuoja, kiek medalių per olimpiadas Lietuvos sportininkai surinko sakydamas, kad „tai – ne mano nuopelnas, tai iškovojo Lietuvos sportininkai, tik man esant LTOK prezidentu, bet visa garbė priklauso jiems“.

Dėkoju už įvertinimą

Sukaktuvininkas įvertino ir mano kuklius nuopelnus Lietuvai bei išeivijai. 2003 m. jis apdovanojo mane prestižine Olimpine žvaigžde, o 2008-aisiais skyrė LTOK pažymėjimo dovaną – sidabrinę lėkštę su įrašu: „Edvardui Šulaičiui už olimpizmo idėjų skleidimą ir 80-mečio progą“. Ačiū A. Poviliūnui už šiuos reikšmingus apdovanojimus, nors, turiu prisipažinti, jog tokios garbės gal ir nenusipelniau.

Patys geriausi sėkmės ir sveikatos linkėjimai LTOK prezidentui A. Poviliūnui jo 60-mečio progą iš Amerikos lietuvių sostinės Čikagos. Sveikų ir ilgų metų mielam sukaktuvininkui!

“Baltijos kelyje” – 20-asis maratonas

“Baltijos kelio” bėgikai prieš pradžią. Viduryje – Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė

Rugpjūčio 19, ketvirtadienį, iš Vilniaus Katedros aikštės buvo iškilmingai palydėti tradicinio estafetinio bėgimo dalyviai. Keturiasdešimt bėgikų iš Lietuvos ir Latvijos per tris dienas pakaitomis nubėgo nuo Vilniaus per Rygą iki Talino. Atmintiniais 1989-aisiais Lietuvos, Latvijos, Estijos valstybių gyventojai, norėdami atkreipti pasaulio dėmesį į Ribbentropo-Molotovo protokolų pasirašymo pasekmes, susikabino rankomis 600 kilometrų kelyje nuo Vilniaus iki Talino. Taikioje gyvoje protesto grandinėje dalyvavo per 2 milijonai trijų Baltijos valstybių žmonių. Kasmet rengiamas bėgimas “Baltijos keliu”

Trijų dienų istorinis bėgimas “Via Baltica” prasidėjo Vilniuje, Katedros aikštėje

padeda išsaugoti istorinę atmintį, primena, kad istorinis teisingumas dar ne visiškai atstatytas. SK

Ntrs. ir inf. iš *Delfi* tinklalapio

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Vytautas Ažušilis, *Auksinis Sakalas*, I tomas *Gimtoji žemė*, romanas, Vilnius 2001, red. Marija Staskevičienė, 384 psl. ir viršeliai su aplanku; II tomas *Žemės šauksmas*, Vilnius 2001, red. ta pati, 400 psl. ir viršeliai su aplanku; III tomas *Žemės žaidžios*, Vilnius 2002, red. ta pati, 448 psl.; IV tomas *Žemės kraujas*, Vilnius 2002, red. ta pati, 688 psl. ir viršeliai su aplanku. Tai produktyviausio Lietuvos rašytojo darbai. Autorius knygas palydėjusiame laiške rašo: “Ši romaną būtų galima vadinti istoriniu, nes romanas pagrįstas autentiška medžiaga, jame pateikti tikri faktai, išryškinantys lietuvių tautos pasipriešinimą okupaciniams režimams. (...) Parašiau trilogiją *Išlikimas*, kurioje pratęsiau Sakalo Auksinio gyvenimo epopėją iki nūdienos”. Knygas išleido UAB “Apskaita”, Širvintų g. 34A, LT-2042 Vilnius. Spausdino AB Standartų spaustuvė, S. Dariaus ir S. Girėno g. 39, LT-2038 Vilnius. Nei tiražas, nei kaina nepažymėti.

PRENUMERATORIŲ DĖMESIUI

Sekite savo prenumeratos baigimosi datą, kuri yra pažymėta ant laikraščio lipdės su jūsų adresu. Nelaukite priminimo – laiku ją atnaujinkite. Tuo sutaupysite administracijos laiką ir pašto išlaidas.

affiliated

TEIRAUKITĖS PAS MUS!

RIČARDAS ir RIMA DREŠERIAI
Affiliated Insurance Management Inc.

- ▶ visos draudimo paslaugos – namų, automobilio, komercinės, gyvybės
- ▶ konkurencinės kainos – pritaikysime planą Jūsų reikmėms
- ▶ dėmesingas patarnavimas, lietuviškai arba angliškai

905-845-4201 ♦ 1-888-384-4444

www.affiliatedinsurance.ca ♦ rickd@affiliatedinsurance.ca
344 Lakeshore Road E., P.O. Box 325, Oakville, ON L6J 5A2

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. (416) 762-8255 Fax. (416) 762-8853

Albertos mokslininkai – sveikatai

Pasaulio sveikatos organizacija jau seniau įtarė, kad vėžio ligos savo gausa aplenkė širdies ligas, lig tol buvusiais dažniausia mirties priežastimi. Kasmet apie 8 mln. žmonių pasaulyje miršta nuo įvairių vėžio susirgimų, per tą patį laikotarpį ši liga nustatoma dar daugiau kaip 12 mln. gyventojų. Rūkymas, viršsvoris, nejudrumas, netinkami mitybos įpročiai skatina vėžio ligas. Skiepai ir kitos veiksmingos gydymo priemonės, gerėjanti asmeninė higiena ir sanitarija padeda mažinti kai kurių infekcinių ligų kiekį.

Medicinos mokslo darbuotojai bendromis jėgomis bando įveikti vėžio ligas, ieškodami veiksmingesnių savaikio nustatymo, tyrimo, gydymo būdų, skatindami visus keisti netikusius gyvenimo įpročius.

Teigiama žinia medicinos srities visuomenę ir pacientus, kuriems nepavyko išvengti vėžio ligos, nudžiugino Edmontono medikai ir mokslininkai. Dr. Gino Fallone išrado įrengimą, kuriame sujun-

Naujosios tiesinio spinduliuavimo technologijos išradėjas dr. G. Fallone

giama magnetinio vaizdo skaitytuvus (MRI) ir tiesinis greitintuvus. Ši technologija vadinama tikslinio spinduliuavimo įranga (Magnetic Resonance Real time Guided Radiation Therapy). Naujasis prietaisas padės tiksliau pataikyti ir paveikti spinduliais vėžinių ląstelių mazgą, išsaugant mažiau pažeistus aplinkinius audinius ir geresnę ligo savijautą. Edmontono mokslininkams paskirta \$6 mln. tolesniam darbui, gaminant ir praktiškai tiriant naują prietaisą. Didžiąją dalį lėšų šiam mokslo išradimui skiria Kanados federacinė ir Albertos provincijos vyriausybės, prisideda Albertos universitetas, Albertos Cross vėžio ligų fondas ir kitos sveikatos apsaugos įstaigos.

Albertos provincijos sveikatos ministeris, dėkodamas mokslininkams už jų atkaklų darbą, ieškant geriausių gydymo būdų, tikisi, kad naujoji įranga ne tik pasitarnaus kanadiečių sveikatai, bet duos ir ekonominės naudos. Gaminant ir prekiaujant naujuoju spindulinio gydymo prietaisu bus sukurta darbo vietų, gerės gyventojų užimtumas.

Kanados ministeris pirmininkas S. Harper sveikina naują konservatorių atstovę parlamente dr. Kellie Leitch su rinkimine pergale

Medikai prieš politikus

Šimtai Kanados sveikatos apsaugos specialistų skatina buvusią kolegę, praėjusį pavasarį išrinktą Simcoe-Grey (ON) konservatorių atstovę į parlamentą, gerbti duotąją Hipokrato priesaiką, o ne taisyti prie partijos politikos. Atvirame laiške 250 gydytojų ir kitų sveikatos srities darbuotojų ragina dr. Kellie Leitch, žinomą vaikų chirurgijos specialistę, pasisakyti prieš asbesto pramonės plėtrą ir prekybą mažai išsivysčiusiose valstybėse. Dr. Kellie Leitch buvo Toronto universiteto profesorė, už profesinius pasiekimus vaikų sveikatos apsaugoje jai suteiktas Ontario provincijos garbės pilietės vardas.

Viešai paskelbtame laiške Kanados ir kitų pasaulio valstybių medikai, mokslininkai iš Harvard, Kolumbijos (JAV) universitetų, 20-ties įvairių organizacijų primena, kad, susidūrus politiniams-ekonominiams planams su žmonių sveikatos apsauga, turi laimėti visuomenės sveikatos interesai.

Konservatorių partija ir dabartinė Kanados vyriausybė atvirai palaiko ir remia prieštarinę asbesto gavybą ir prekybą. Jie tvirtina, kad *chrysotile* asbestas, naudojamas saugiai, nekelti grėsmės gyventojams. Bet McGill universiteto profesorius ir mokslo skyriaus vedėjas Kanados sveikatos žurnale tvirtina, kad neetiška rūpintis tik savo valstybės gyventojų užimtumu ir pelnu, keliant grėsmę žmonių sveikatai valstybėse, kurios dar neturi kontrolės ir galimybių pačios save apsaugoti. Laiške primenama, kad Kanados visuomenė ginasi nuo asbesto poveikio, iš senų pastatų (tarp jų ir iš parlamento rūmų) šalindami šią buvusią populiarią garso ir šilumos apsauginę medžiagą dėl jos neigiamo kenksmingo poveikio sveikatai, ypač plaučiams. Laiške

primenama, kad Pasaulio ir Kanados sveikatos apsaugos organizacijos taip pat ragina atsakyti asbesto gamybos ir prekybos.

Atviras laiškas parlamento narei dr. Kellie Leitch buvo paskelbtas šiuo metu, kai Kanados ir Kvebeko provincijos vyriausybės stengiasi atgaivinti ir išplėsti vieną iš paskutinių asbesto kasyklų, ketindami sukurti apie 500 darbo vietų Asbesto mieste ir pratęsti kasyklos veiklą dar 25 metams. Kita Thetford asbesto kasykla yra už 90 km nuo Asbesto miesto. Ministeris pirmininkas S. Harper palaiko šį projektą, skatina investuotojus, tarp jų ir iš Indijos, skirti lėšų Jeffry kasyklos atnaujinimui ir modernizavimui. Pagal eksportuojamo asbesto kiekį Kanada yra 5-oji valstybė pasaulyje, tiekdamas šią medžiagą daugiausia į Indiją ir kitas besivystančias valstybes. Dvi kasyklos per metus pasaulio statybos pramonei pateikia 150,000 tonų asbesto.

Pasaulinė ir Kanados vėžio ligų organizacijos primena, kad kasmet pasaulyje nuo plaučių ligų, tarp jų ir *mezotheliomos*, siejamos su asbesto pramone, miršta apie 100,000 žmonių, jų gydymui išleidžiama daugiau lėšų nei duoda asbesto pramonė. Ne vienos mirties ir sunkaus susirgimo priežastimi buvo pripažintas darbas asbesto pramonėje, atlyginta nukentėjusiems ir jų artimiesiems.

Kanados vyriausybė pratęse investuotojų galimybes iki spalio pradžios sutelkti lėšų Jeffry asbesto kasyklos plėtrai. Ar sulaukys siekiančių pelno verslininkų ir politikų veiksmus sveikatos apsaugos specialistų skelbiamas susirūpinimas žmonių sveikata? Kas laimės – tikroji etikos samprata ar trumpalaikė nauda, parodys netolima ateitis.

Pagal *Canadian Press* parengė SK

Taupykite Paramoje

Need portfolio advice or a second opinion on your investments? Paying commissions or high fees? Talk to **Al Saplys**, our Director, **Wealth Management**, 416-419-7047

TAUPOMOJI SĄSKAITA

"TFSA" (Neapmokestinama taupomoji sąskaita)	
Kasdieninių kintamųjų palūkanų	2.00%
1 metų	1.75%
2 metų	2.25%
3 metų	2.50%
4 metų	2.75%
5 metų	3.00%

INVESTICINĖ SĄSKAITA

"GIC" INDĖLIAI (Pelno padalinimas netaikomas)	
1 metų	1.75%
2 metų	2.25%
3 metų	2.50%
4 metų	2.75%
5 metų	3.00%
1 metų iškeičiamas	1.50%

KASDIENINIŲ PALŪKANŲ TAUPOMOJI SĄSKAITA 1.50%

"PLANAS 24" Kasdieninių palūkanų čekių /taupomoji	
Balansas: \$0 – \$4,999.99	0.025%
\$5,000.00 – \$9,999.99	0.100%
\$10,000.00 – \$24,999.99	0.150%
\$25,000.00 – \$59,999.99	0.250%
Virš \$60,000.00	0.500%

PLANAS 24

Aukštesni nuošimčiai ir nemokami čekių patarnavimai

JAV DOLERIŲ KASDIENINIŲ PALŪKANŲ 0.30%

PASKOLŲ NUOŠIMČIAI

NEKILNOJAMO TURTO PASKOLOS

Atviras, kintamųjų palūkanų	3.50%
Uždarytas, kintamųjų palūkanų	2.85%
1 metų	3.20%
2 metų	3.50%
3 metų	3.70%
4 metų	3.80%
5 metų	4.00%

Komercinės kredito paskolos suteikiamos pagal pareikalavimą

RIBOTAS KREDITAS SU NEKILNOJAMO TURTO UŽSTATU 3.75% ir aukščiau

ASMENINĖS PASKOLOS 5.50% ir aukščiau

ASMENINIS RIBOTAS KREDITAS 7.0% ir aukščiau

TERMINUOTI INDĖLIAI

30–89 dienų	0.50%
90–179 dienų	1.00%
180–269 dienų	1.00%
270–364 dienų	1.00%
1 metų	1.25%
2 metų	1.50%
3 metų	1.75%
4 metų	2.00%
5 metų	2.50%

Iškeičiami prieš terminą mažesniais nuošimčiais

PENSIJŲ FONDAI

Kasdieninių kintamųjų palūkanų	
1 metų	1.75%
2 metų	2.25%
3 metų	2.50%
4 metų	2.75%
5 metų	3.00%

Visi pateikti nuošimčiai gali būti keičiami be įspėjimo

PARAMA

www.parama.ca

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA
Palankūs nuošimčiai. Malonus ir sąžiningas asmeninis patarnavimas.
2975 Bloor W | 416-207-9239 | Pirm-treč 9-3.30 | Ketv-penk 9-8 | Šešt 9-1
1573 Bloor W | 416-532-1149 | Pirm-treč 9-3.30 | Ketv 9-6 | Penk 9-3.30 | Šešt uždaryta

AKTYVAI per \$200,000,000

Jūsų paslaugoms atidaryta antra – nauja stomatologinė klinika

Waterside
DENTAL

9thLine
Dental

Dr. Gintarė Sungailienė

(905) 271-7171
1252 Hurontario St.
Mississauga, ON L5G 3H3
www.watersidedental.ca

(905) 785-3900
104-3945 Doug Leavens Blvd.
Mississauga, ON L5N 0A5
www.9thlinedental.ca

Prisikėlimo
Kredito Kooperatyvas

Tel. 416-532-3400
www.rpcul.com

GIC INDĒLIAI
(Pelnio padalinimas netaikomas)

1 metų "cashable"	1.50%
1 metų	1.75%
2 metų	2.30%
3 metų	2.50%
4 metų	3.00%
5 metų	3.25%

SĄSKAITOS

Taupomoji sąskaita	1.25%
Čekių sąskaita iki	0.25%
Amerikos dol. sąsk.	0.25%
Amerikos dol. GIC 1 metų term. ind.	0.50%

GIC INDĒLIAI
(Talkomas pelno padalinimas)

1 metų "cashable"	1.50%
1 metų	1.50%
2 metų	2.10%
3 metų	2.20%
4 metų	2.50%
5 metų	2.90%

SUTEIKIAME

Asmenines paskolas nuo	5.50%
Sutarties paskolas nuo	7.00%

NEKILNOJAMOTURTO PASKOLAS

Su nekintančiu nuosimū

1 metų	2.90%
2 metų	3.45%
3 metų	3.70%
4 metų	3.90%
5 metų	4.00%

Su kintančiu nuosimū

1, 2, 3 metų	3.25%
--------------	-------

Ribotą kreditą su nekilnojamo turto užstatu

	3.75%
--	-------

RRSP, RRIF Pensijų fondai
TFSA Neapmokestinama Taupomoji sąskaita

TFSA atviras, kintantis	2.00%
RRSP ir RRIF atviras, kintantis	1.60%
1 metų	1.80%
2 metų	2.30%
3 metų	2.50%
4 metų	2.75%
5 metų	3.00%

MŪSŲ ADRESAS

3 Resurrection Road
Toronto, Ontario M9A 5G1
Nemok. tel. 1-877-525-RCUL (7285)
Fax 416-532-4816

ANAPILYJE

Tel. 905-566-0006
Fax 905-566-1554

Darbo laikas:

Pirm., antr., treč.	9:00 - 3:30
Ketvirt., penkt.	9:00 - 8:00
Šeštadieniais	9:00 - 1:00
Sekmadieniais	8:30 - 12:45

Darbo laikas:

Antradieniais	9:00 - 3:30
Ketvirtadieniais	12:00 - 7:00
Sekmadieniais	9:00 - 12:30

DĒMESIO!

Nuo rugsėjo 10 d.

GRĮŽTAME PRIE ĮPRASTŲ DARBO VALANDŲ ŠEŠTADIENIAIS

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & HEATING

PRIEŠSEZONINIS ORO ŠALDYMO SISTEMŲ PATIKRINIMAS * IŠVALYMAS * PAKEITIMAS

Skambinti

R. Jareckui

Tel. 416-370-3539 arba 416-825-3328

ORTODONTĒ

Dr. Skaistė Našlėnaitė
D.D.S., M.Sc., Ortho. Dip., FRCD (C)

Royal York Orthodontics
3029 Bloor Street West
(prie naujos PARAMOS)
Toronto ON, M8W 1C5
Tel. (416) 207-0885
www.RoyalYorkOrtho.com
Kviečiame mažus ir didelius!

Atminties dokumentika

“Kas ne su mumis – tas prieš mus!”

STEPONAS MILTENIS,
Raseiniai

Kolektyvizacija Girde-
niuose, kaip ir visoje Lietuvoje, valstiečiui buvo tarsi rimbas – jo skaudų čaižesį kiekvienas jautė kasdien. Beveik kas savaitę ar kas dvi buvo šaukiami agitaciniai susirinkimai, prasidėjo nuolatinės stribų ir aktyvistų “viešnagės” vienkiemiuose. Ateina kokios dešimtys vyrų ir pirmiausia pareikalauja kiaušiniene kepti. Kai mama įvykdo jų reikalavimą, šie iš tėvelio jau ir puslitrinio reikalauja. Kur dingši nedavęs? Gal prie puslitrinio ir susitarti lengviau galės?.. Ir tėvelis atneša naminiukės. O tada jau prasideda “agitacija”:

– Jei nesirašysi, apkrausime tave mokesčiais ir pyliavomis...
– ...išbuožinsime...
– ...išvešime į Sibirą...
Keista, 3 ha ir tiek pat “ant pusės” valdantis sklypą ūkininkas – buožė... Bet ką su tokiais velniais žinai... Jie juk – visagalčiai, dievai... Panorės – tave kaip blusą sutraiškys...
O čia dar nuolatinį “vizitą paskiria” valsčiaus pyliavos agentas Liudas Malakauskas. Ateina, verčiasi, kuičiasi po popierius, “matais” svaidosi, kumščiu stalą tranko – ir vis galo su galu nesuveda: tai grūdai valstybei neatiduoti, tai vilna, tai mėsa... Ir vėl “turta” aprašyti grasina, išbuožinti žada...

O mes su sesute Juzefa (ji pusantrų metų jaunesnė) tik drebame, tik drebame ir bijome, kad “dėdė” revolverio neišsitrauktų ir nepradėtų šaudyti... Kas suskaičiuos tuos “vizitus”? Kas nustatys, kiek nervų ir sveikatos mano ateičiai atėmė tie vaikystės išgyvenimai?

Bet vienas toks “vizitas” buvo lemiamas. Atėjo gal kokios dešimtys “svečių”. Prisimenu, buvo Romas Girdvainis (anksčiau minėtojo “aktyvisto” sūnus), berods, jis dirbo Ylakių kultūros namų direktoriumi, stribas Pranas Dapšauskas, mokytojas Juo-

zas Tautvydas, apylinkės pirmininkas Antanas Šepula – Jauteniu vadinamas, nes turėjo nuolatinis priežodžius “jau ten, jau ten, taip, kaip sakant”, partinis Zenonas Stasiulis (Kosto brolis)... Kitų nepamenu (o gal ir nepažinojau)... Ir vėl kiaušiniene iškepti pareikalavo, o prie jos ir puslitrinio... Paskui ėmė kišti kaimynų pareiškimus:

– Štai – Prano Jonaičio...
Štai – Leono Mineikio... Štai – Ernesto Debilio..., – vis dėsto popieriaus lapus.

Visą pusdienį išsėdėjo, užė, galvą išūžė... Paskui tėvelis kažkaip pasimetęs pakilo nuo lovos, ant kurios sėdėjo, ir tarė mamytei:

– Einam, motin, pasitarti... Ir abu išėjo į kitą kambarį... O kai grįžo, mačiau: tėvelis dar tvardėsi, o mamytė ašaras šluostėsi.

– Tai ką nutarėte? – paklausė vienas iš neprašytų svečių.

– Ką čia jau benutarsi, – pasakė tėvelis, – jei jau jūs už mus nutarėte... Teks rašyti pareiškimą...

Ir buvo surašytas pareiškimas, kuriuo ir mes, mažazėmiai vaikai, buvome amžinai prirašyti prie kolchozo. Tame pareiškime buvo nurodyta, kad į bendrą ūkį atiduodamas arklys (paskutinis), karvė (turėjome dvi), plūgas, akėčios, drapakai ir vežimas... Ir viskas – “savo noru”...

Gal už kelių savaičių tėvelis, prisikrovęs vežimą inventorius, pasikinkęs arkliuką ir prie vežimo galo pririšęs karvę, viską išbogino į kolchozo centrą. O mama dar galiuką kelio lydėjo iš paskos. Šluostėsi ašaras ir žegnojo savo nymylėtinius gyvuliukus...

Bet mūsų arkliukas nepanoro kolchoze gyventi. Dar tą patį pavasarį ganykloje kažkokiu būdu užkišo priekinę koją už ant kaklo užnerto pančio ir pasismaugė. Prisimenu, mes su tėveliu dar ėjome pažūrėti mūsų vargšo arkliuko. Tada turbūt ant tėvelio skruosto ir išvydau pirmą ir

paskutinę ašarą – viską jis išgyveno be išorinių emocijų...

Bet ne tik mūsų arkliukas nepanoro gyventi kolchoze. Neatlaikęs įtampos, puolęs į neviltį ir depresiją pasikorė girdeniškis Selenis (vardo nepamenu). Panašaus likimo vos nesusilaukė iki kolchozo šiaip jau padoriai ir gerai gyvenęs smulkus ūkininkas Tadas Lukošius. Tikrai atsitiktinumo dėka namiškiai laiku ištraukė šeimos galvą iš kilpos ir taip jam išgelbėjo gyvybę. O kiek vargo patyrė girdeniškie Kazimiera Perminaitė, iki paskutiniųjų nepasidavusi kolektyvizacijai! Ir išbuožinta buvo, ir aparta, nepaliekant iš sodybos nei kelio, nei takelio...

“Bads!. Bads!. Bads!..” – badas

Vienas iš įsidėmėtinų pokario bolševikų bruozas – paradiškumas. Žmonės kentė vargus, liejo ašaras, bet visur ir visada turėjo būti demonstruojamas džiaugsmas, pritiriamas šaunijai VKP(b) ir jos “mylimam vadui” Josifui Vissarionovičiui Stalinui. 1954 metais Ylakių (tada “Lenino keliu” kolchozo) kultūros namų liaudies ansamblis turėjo vykti į Maskvą, kur vyko lietuvių kultūros ir meno dekada (kaip liaudies šokių šokėjas ten vyko ir mano brolis Vaclovas). Išvykimo diena buvo parinkta trečiadienis – Ylakių miestelio turgaus diena, kad būtų pakankamai ansamblicius “išlydinčių” žmonių...

Prisimenu, režisieriai ir operatoriai liepia dekados dalyviams sėsti į autobusus (jų buvo net trys), o iš turgaus parinkti ir sustatyti į eilutę senukai turėjo ranka ar kepurėmis moti išvykstantiesiems. Tikrai nuostabus kadras išėjo! Tą kino “kroniką” ir man teko stebėti – atrodė, kad Ylakiuose – ne turgus, o tiek daug žmonių susirinko išlydėti ansamblicius... Pamenu, kad ansamblio kūrimosi pradžioje (organizatoriai: chorvedys Rapolas Vindašius, šokių vadovė Beta Rozgaitė) kolchozo pirmininkas Stasys Čiaupa siuto ant besikuriančio ansamblio, vadindamas tai “veltėdžių išmone” ir “laiko gaišinimu”. Bet kai ansamblis Klaipėdos zonos konkurse tapo nugalėtoju, o ypač po to, kai respublikiniame konkurse tapo laureatu, pats S. Čiaupa jau net per jėgą spaudė kolchozininkus lankyti repeticijas, o už kiekvieną apsilankymą į jas įsakė užrašyti po pusantro darbdienio... Ir už tokio šaunaus ansamblio sukūrimą S. Čiaupa buvo apdovano-
notas Lenino ordinu.

Dekadoje programa irgi buvo griežtai tvarkoma: tiek ir tiek dainų turėjo būti paskirta “šaunijai” komunistų partijai, tiek ir tiek – šlovinančių “genialųjį” Staliną.

ROYAL LEPAGE

Namą ar butą perkant, parduodant Jums sąžiningai patarnaus ir patars

DAIVA DALINDA
B.A. broker

Įstaigos – 416-236-1871
Namų – 416-763-7297

Tinklalapis: www.dalindateam.com

NEMOKAMAS ĮKAINAVIMAS. PO 30 METŲ PATIRTIES, PADĖKOJANT LIETUVIAMS, SPECIALI NUOLAIDA

Ko nežinojau, ko dar nežinau

ELENA RAMOŠKAITĖ-DEKAMINAVIČIENĖ

Perskaičiau prof. Viktorijos Daujotytės monografiją *Tragiškasis meilės laukas* apie Sigitą Gedą: iš poezijos, užrašų, refleksijų (437 psl.). Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla. Vilnius, 2010.

Poetas Sigitas Geda

Ntr. T. Stasevičiaus

Monografija sudaryta iš penkių dalių: I. Gyvenimas: žvilgsnių sankirta, II. Apie poeziją ir buvimą: kas matyta – mąstyta, III. Kintantys patirties ir kalbos pavidalai, IV. Nuo prologo iki epilogo ir V. Išsiskleidžiančios ir susijungiančios linijos. Jau septintame puslapyje vietoje įvado įžanginis straipsnelis *Ko nežinojau ir nežinau*. Todėl ir paskatino mane apie šią monografiją pasidalinti mintimis, juolab, kad tokią knygą eilinis skaitytojas ar galėtų nusipirkti.

Jau pats įžanginis straipsnelis savo pavadinimu byloja apie tai, kad skaitytojas daug ko nežinojo ir netgi perskaitęs išsamiai, įdomiai, skrupulingai paruoštą monografiją dar daug ko nesužinos. Žmogus išeidamas Anapilin, nusineša viską, ko jau daugiau nesužinosi. Tegul lieka dienoraščiai, rankraščiai, išleistos knygos, pokalbiai su žurnalais, likę artimieji ir kolegos, tačiau žmogus – tai neįminta mįslė, kurios iki galo dar niekas nėra įminęs. Įžanginio straipsnelio – vos du puslapiai, tačiau ir būdama literatūros tyrinėtoja, profesorė Viktorija Daujotytė dar daug ko nežinojo: kas yra geležinė varlė, ką reiškia luokinti žuvis, kokios tulpės gali žydeti palei ežerą, kas yra sidabrinis avinėlis...?

Tačiau įžanginis straipsnelis baigiamas sakiniu Sigito nekrologiškai pasakytu Šarūnui Šimulynui: “Ilgainiui jo kūrybinis palikimas bus suvoktas, jis pats atsistos į vietą, kurią pats ‘pasidarė’, genamas savojo pašaukimo”. Pirmoje dalyje “Gyvenimas: žvilgsnių sankirta” autorė apmąsto, kas yra meilės laukas. “Laukas – ypatingas lietuvių kalbos žodis, gražaus skambesio, senakilmis, indoeuropietinio palikimo: sanskritas šios šaknies žodžiu žymi ne tik atvirą vietą, bet ir visatos erdvę pasaulį. Pagrindinė šaknies reikšmė: šviesti, matyti.¹

Sigito Gedos gyvenimas ir kūryba prasidėjo nuo trobelės prie ežero. Gimtieji namai, ežeras – visa tai kas davė peno poeto kūrybai. Jis pats šiame gyvenime jautėsi tarytum atvirame lauke. Visatos erdvėje, ieškodamas savo šaknų, ten giliai indoeuropiečių kalboje, papročiuose, kultūroje. Jau pirmasis Sigito Gedos eilėraštis “gimė” kaime, bežiūrint kaip tėvas aria dirvą. Vėl ir vėl poetas prisimena trobelę prie ežero, išplaukimą valtimi žvejoti arba žiemą luokinti (mušti per skaidrų ežero ledą) žuvis. “Nerinkau atsiminimų, netikslinau. Ką išgirdau, išgirdau. Žiūrėjau tik į tai, ką mačiau, suvokiau. Vienasamenė ir atsakomybė, nors ir pasirėmiau tuo, kas viešai kitų pasakyta. Jei ką suvokiau ne taip parašiau ar aprašiau, kalta tik pačiam poetui. Mano rašymą veikia atsiminimai, nevengiau jų”.²

Prisiminimai, eilėraščių interpretacijos, biografijos kai kurie epizodai, pamąstymai apie žmogaus gyvenimą, kūrybą poeto kūrybines aukštumas ir nuopuolius. Tragiškasis poeto laukas, prasidėjęs prie Teiraus ežero, plėtėsi, vėrėsi, pasiekdamas aukštumas, skverbdamasis į Visatą, grimzdamas į pragarą (kaip Dante), kviesdamas skverbtis gilyn, ieškoti

naujų kūrybos formų, rašyti, versti poeziją kitų autorių (nemokant kitų kalbų) į lietuvių kalbą, nelikti abejingam nei kolegų išleistoms knygoms, būti visur, nors ir draudžiama, nors ir esi nepageidaujamas arba sekamas.

Poetas – daugiausia, ką galima pasakyti apie Sigitą Gedą. Poetas, kuris tapo svarbus ne tik poezijai, bet ir dailei, muzikai. Poetas – Iš Dievo (ar Gamtos) malonės. Visa kita – po to. Po to, ką veikė ir ko neveikė, ką rašė ir ko nerašė. Už ką buvo giriamas, apdovanojamas, už ką skundžiamas, teisiamas. Ką padarė gero ir ką – neišvengiamai blogo. Savo motinos ir savo tėvo vaikas, visad gražiai juos prisimindavęs, keturių seserų brolis, iš trijų brolių jau nė vieno nėra šioje žemėje. Išėjęs iš mažos trobelytės ant Teiraus ežero kranto prie Veisėjų, iš tų, kurie žino skurdo skonį”.³

“Sigitas Geda buvo lyg koks savo gimtosios kalbos įgaliotinis, jos perimtas, persmelktas iki tolimiausių pakraščių, tad aišku, kad gerai (laisvam bendravimui) negalėjo mokėti jokios kitos kalbos. Tai netrukė jam versti, gal net padėjo kaip filologinės sąmonės žmogus, jis atidžiai dirbo su žodymais, vertimais į kitas kalbas, tekstų aiškinimais, komentarais, netgi pažodiniiais vertimais. Bet tarsi juto, kad žmogus per amžius kalba ta pačia kalba: gyvybės, meilės, mirties”.⁴

Skaitant monografiją apie poetą Sigitą Gedą, pagalvoji, kad kai kurie jo gyvenimo vaizdeliai kažkur skaityta, su kažkuo galima sugretinti, paly-

Monografijos *Tragiškasis meilės laukas* viršelis

Ntr. Š. Mažeikos (BFL)

ginti ir kitų poetų gyvenimo štrichus. Bet kur? Iš kur tas jausmas, kad poetas Sigitas Geda – tai kažkieno persikūnijimas. Vytautas Mačernis. Pamėgimas vaikščioti, vizijos, kurios duodavo peno kūrybai, nenusipėjamas charakteris, vertimas iš kitų kalbų į lietuvių kalbą. “Pamėgimas eiti, vaikščioti – nuo vaikystės iki pabaigos, kad ir labai skaudančiomis kojomis. Grįžęs iš Vilniaus į savo kaimą, į namus apeidavo gimtinės laukus, ežerus (...). Dažniausia tai būna žvyrkeliai. Balti, išlyti, gurgzdantys, vinguriuojantys, prapuolantys, dingstantys čia pat už pirmo posūkio – žaliuose ūkanose. Jie traukte traukia žmogų eit. Vasaromis. Net nežinau kodėl. Galbūt todėl, kad žada mums tai, ką esam praradę – nežinomybę. Paslapties, slėpinio troškulį. Neišsipildymus visus iki vieno. Tiesūs “civilizuoti” keliai tėra “susisiekimo priemonė, transporto išmonė”.⁵

Pamėgimas vaikščioti, kai gamtoje gali įgyvendinti savo vidinį kunkuliuojantį, o kartais ir nenumatomą charakterį. Sigitas Geda permainingas, nenusipėjamas. Jo vidinis ego kartais išsiverždavo tartum vulkanas: čia jis ramus, susikaupęs, apmąstantis kiekvieną žodį, čia pratrūkstantis ir besiplūstantis bei nekontroliuojantis savo veiksmų.

Konfliktas su dukra galėjo būti vidinės juodumos prasiveržimas, kai plūsdavo savo artimos žmonės arba kolegos. Pokario metų kartos žmonės.

Juos užaugino kaimas, sunkus darbas, mažas užmokestis, klasių kova, kai atėję į trobą liepdavo duoti samanės. Jeigu neturi, tai atidavei banditams, jeigu turi pasidareš samagono, sėsk su jais gerti ir ant stalo kad būtų lašinių ir svogūno.

Partorgas brigadininkas, agronomas, revizorius – su visais reikia gerti, visiems įtikti, nes kaime šeimos didelės, daug vaikų, o karvutę galima laikyti tik vieną ir prieauglį. Samagonas, kurį mokėjo pasigaminti kiekvienas kolūkietis, ir matė tai vaikai. Ne tik matė, bet ir padėjo gaminti, ir “pirmuosius lašus” paragauti. Ir gėrė vyrai ir paaugliai, kad greičiau pasirodytų tikrais vyrais. “Ar gailėjosi kada dėl to – galbūt ir dėl to vis labiau pasidavė juodai alkoholio traukai. Bet ir čia – tamsus pokario šleifas, gėrė tėvas, kaimynai, giminės, gėrė brolis, liūdnam užbaigęs gyvenimą. Kas perspėjo, kas išpėjo trylikos – penkiolikos metų ‘vyrus’ – nelieskite briaunuotos stiklinaitės su samagonu ar samane, nekelkite prie lūpų – bus blogai, pražūsite. Visuotinis gūdas Lietuvos pokario kaimo gėrimas įtraukė tuo laiku brendusius berniukus.⁶

Profesorė Viktorija Daujotytė prisipažįsta, kad buvę su Sigitu Geda taip pat nesutarimų, buvo įskaudinta ir nenorėjusi bendrauti, tačiau juk tenka “nuryti” kai kurias nuoskaudas. Monografijoje be poeto Sigito Gedos biografijos ir kūrybos akcentų galima rasti ištraukų iš jo rašytų esė, pokalbių su žurnalais, minčių iš dienoraščių. Užsiminta ir apie kūrybą vaikams. “Mano jaunystės Dievas buvo gamtoje, – man gamta labai daug reiškė, visos jos formos, tarkim augalų formos, gyvūnų formos (...). Ko gamtoje yra: tylos, ramumo, bet gamtoje esama ir labai daug siaubo, rijimo, ir tamsos yra, kovos už būvį, baisaus negailestingumo. Tai kelia baisią įtampą”.⁷

Autorė savo eseistiniame veikale aprėpia labai platų poeto Sigito Gedos gyvenimo, kūrybos kelią, cituojamos mintys iš dienoraščių, atkreipiamas dėmesys į kūrybą vaikams. Tai kruopštus, daug archyvinės medžiagos, bendravimo su autoriumi, titaniško darbo vaisius. Apie šį veikalą galima daug rašyti, nagrinėti kiekvieną skyrių, cituoti ištraukas iš knygos, kurios labai įdomios, kartais net intriguojančios, klaidžioti tartum labirintuose. Kadangi knygoje nėra autobiografijos. Poeto portretas, jo gyvenimo štrichai tartum mozaika, surinkta iš smulkiausių įvairiaspalvių stiklo gabalėlių, šukių, kurios žeidė poeto sielą, papuoštas raudonomis tulpėmis, žydinčiomis palei ežerą. Ir tai skatina susimąstyti apie žmogaus egzistenciją, jo vietą šioje žemėje, akmenuotą kelią (žvyrkelį), kurį teko nueiti poetui eseistui, vertėjui ir dramaturgui Sigitui Gedai.

Skaitytojas perskaitęs šią monografiją sužinos ko nežinojo, o ko dar nežino nei skaitytojas, nei autorė tikriausia jau niekas nepasakys, nes Žmogaus nėra tarp mūsų. Nėra žmogaus, bet liko jo darbai: knygos, recenzijos, pokalbiai, nuopelnai lietuvių literatūrai. Tikriausia autorė sulauks įvairių atsiliepimų, komentarų, pastabų galbūt net – pasipiktinimo žodžių. Tačiau monografija verta didžiulio dėmesio ir toks kruopštus titaniškas darbas vertas padėkos ir susižavėjimo.

P.S. Šiandien mirė poetas Justinas Marcinkevičius. Koncertavo Kauno mišrusis choras vadovaujamas meno vadovės Ramutės Štreimikytės. Jie atliko Žygimanto Augusto raudą prie žmonos Barboros kapo. Lietuviškas tekstas poeto Sigito Gedos. Dainą, skirtą poetui Justinui Marcinkevičiui atminti, *Balta paukštė* sukūrė Vytautas Kernagis. Vytautas Kernagis muziką rašė ir Sigito Gedos eilėraščių žodžiams. Populiariausia jo daina *Strazdas*. O ko mes dar tiek daug nežinome. **Ntrs. iš interneto**

1) Algirdas Sabaliauskas. Lietuvių kalbos leksika. Vilnius, Mokslas, 1990, p. 49.

2) Viktorija Daujotytė. *Tragiškasis meilės laukas*. Vilnius, Lietuvos rašytojų sąjunga, 2010, p. 30.

3) Ten pat. p.31.

4) Ten pat. p.36.

5) Ten pat. p. 42.

6) Ten pat. p. 62.

7) Sigitas Geda. *Man gražiausias klebonas – varnėnas*, p. 67-68.

Akimirka iš tautinių šokių ir muzikos grupės "Atžalynas" 40-mečio koncerto, įvykusio š.m. birželio 4 d. Toronto Lietuvių Namuose Ntr. A. Minkevičiaus

COC operos sezonas 2011-12 metais

COC (Canadian Opera Company) paskelbė 2011-12 metų sezono operas ir spektaklių datas. Šį sezoną, kaip ir anksčiau, operų pastatymai padalinti į tris tarpsnius: dvi operos rudenį (rugsėjo-spalio mėnesiais), dvi operos žiemą (sausio-vasario mėnesiais) ir dvi operos plius viena pora trumpų operų pavasarį (balandžio-gegužės mėnesiais). Taip pat vieną pastatymą parengs COC stažuotojai. Jų dainininkai būna dar nelabai žinomi, bet ir kainos atitinkamai sumažintos (22 ir 55 doleriai). Šį sezoną numatytas stažuotojų spektaklis – George Friedrich Handel opera *Semele* 2012 m. gegužės 23 dieną. Taip pat, taupydami pastatymo išlaidas, COC (kaip ir daugelis kitų operos bendrovių) kai kurias operas stato susidėję su kitomis operos bendrovėmis. Tuo atveju būna dalinamasi su jomis teatro dekoracijomis, atributika bei kostiumais, o kartais ir solistais.

Rudenį operos scenoje bus pakaitomis statomos Christoph Wilibald Gluck

(1714-1787) *Iphigenia in Tauris* (8 spektakliai) ir Giuseppe Verdi (1813-1901) *Rigoletto* (12 spektaklių). Žiemos tarpsnyje vėl keičiasi dvi operos: Giacomo Puccini (1858-1924) *Tosca* (14 spektaklių) ir Kaija Saariaho (g.1952) *Love from Afar (L'amour de loin)* (8 spektakliai). Kompozitorė K. Saariaho gimė Helsinkiuose, mokėsi Helsinkio Sibelius akademijoje, vėliau Freiburge (Vokietija) ir Paryžiuje. Parašė tris operas (*L'amour de loin*, 2000, *La Passion de Simone*, 2006, *Emilie*, 2010) ir kitų muzikinių kompozicijų orkestrui, įvairiems instrumentams.

Pavasarij scenoje kaitaliojamos keturios operos: Jacques Offenbach (1819-1880) *The Tales of Hoffmann (Les contes d'Hoffmann)* (9 spektakliai), trumpų operų pora – Alexander Zemlinsky (1871-1942) *A Florentine Tragedy (Eine florentinische Tragedie)* ir G. Puccini *Gianni Schicchi* (8 spektakliai) bei G. F. Handel (1685-1759) *Semele* (8 spektakliai). Kompozitorius ir diri-

gentas A. Zemlinsky gimė Vienoje, mokėsi privačiai ir Vienos konservatorijoje, gyveno Vienoje, Prahoje, Berlyne ir Niujorke. Parašė 7 operas ir muzikos chorui, orkestrui, fortepionui.

Naujieji operos rūmai turi tik 2000 vietų, kai senojoje Hummingbird salėje tilpdavo 3500 žiūrovų, todėl COC padidino spektaklių skaičių, kad patenkintų visus operos entuziastus.

Senosios populiariosios operos turi po 11-14 spektaklių, tuo tarpu mažiau žinomos, modernios operos gauna tik po 8-9 spektaklius, nes paprastai jos pritraukia ir mažiau žiūrovų.

Norintieji daugiau informacijos apie operas bei bilietų kainas gali skambinti 416 363-8231 arba internete www.coc.ca. GK

Vasaros džiaugsmai

Atėjo vasara graži, karšta, žavinga,
Lyg mylimoji glamonėja žemė.
Diena saulėta, o naktis turtinga,
Dangaus žvaigždutėm spindi, laimę lemia...

Išaušus rytui matai rasotą pievą,
Kur dobilai raudoni žemę puošia,
Paukštelių čiulbesys pasveikina vėl naują dieną,
Pušynai vėjo supami tyliausiai ošia...

Gamta pražydusi žiedais, ak nuostabi!
Kur pažiūrėsi – aplinkui viskas žalia,
Net ir senoji obelis palinkusi tokia graži.
Baltais žiedais nuklotos šakos siekia žemę...

Darželio gėlės įvairių puikių spalvų,
Net sukasi galva ir akys mirguliuoja;
Kai žalios rūtos auga tarp kitų gėlių,
Darželyje pabūti kuo ilgiau vilioja.

O saule, tu tokia brangi, tokia galinga,
Be tavo spindulių nebūtų ir gamta žavinga.
Dabar čia vasara, visiems tu reikalinga,
Pabūk pas mus, kol vėl ateis šalna negailestinga.

Palikta vasara

Kasmet ateina vasara šilta – laukta,
Bet tu jauti, kad ji kitokia;
Nors saulė visur šviečia ta pati – karšta,
Bet čia jos šiluma ne ta, o svetima...

Čia nejauti žalių pušynų ir kvepiančių sakių,
Ir baltai žydinčių sodelių prie namų,
Kurie kas vasarą atnešdavo gyvenimui jėgų,
Gaivino sielą iš pušynų atneštu kvapu...

Kaip nuostabiai žavėdavo paukštelių čiulbesiai,
Atrodė, kad sapnuoji ir miške atsibudai,
O čia tu neišgirsi gegutės iš miško,
Nei suokiančios lakštutės prie namų.

O ilgesys taip traukia ten sugrįžti, nors laikinai,
Nors mintimis lankyt namus, kurių neužmiršai.
Nors saulė ta pati, tik šiluma ne ta...
Tegu ji šildo šalį, kur vasara jauna...

GRAŽINA STAUSKIENĖ,
Toronto, ON

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Lietuvos valstybinis dramos teatras, paskutiniąją rugpjūčio savaitę pradėjęs savo 72-ąją sezoną, iki Naujųjų metų planuoja pristatyti septynias premjeras. Naujasis teatro generalinis direktorius Martynas Budraitis, pernai pakeitęs ilgai teatrui vadovavusį Adolfą Večerskį, žada, kad "72-ąją sezoną teatras pasitiks nauju veidu ir ideologija: kartu su iškilniausiais Lietuvos teatro menininkais intriguojančiai ir originaliai žiūrovams interpretuodamas realiąją mūsų, gyvenančių čia ir dabar, tikrovę. Esminis atsinaujinusio Lietuvos (valstybinio) dramos teatro tikslas – susigrąžinti vietą kultūriniam žemėlapyje, sukviesti į sales žiūrovus, kurį laikąėjusius pro šalį, auginti naują publiką".

Naująjį sezoną pradeda Jono Vaitkaus statomas kamerinis spektaklis *Fundamentalistai* pagal suomių dramaturgo Juha Jokela pjesę, kurioje atskleidžiamas jauno maištingo kunigo ir jo buvusios mylimosios akistata. J. Vaitkus pristatys dar vieną premjerą, norvegų dramaturgo Henrik Ibsen veiklą *Visuomenės priešą (En Folkefiende)*, 1882), kuriame iškeliamas ilgaamžis klausimas, kodėl visuomenė reformuoti stengėsi idealistai tampa tautos priešais. Režisierius Oskaras Koršunovas statys dramaturgo, rašytojo Mariaus Ivaškevičiaus pjesę *Išvaymas*, paremtą tikromis lietuvių emigrantų gyvenimo Londone istorijomis.

Aktorė ir režisierė Dalia Michelevičiūtė kurs spektaklį Czeslaw Milosz kūrybos motyvais *Kalbos galia*. Suomijos valstybinio teatro vadovo Mika Millyaha pjesę *Chaosas* režisuos Yana Ross. Kitos dvi premjeras bus spektaklių vaikams. Aktorius, režisierius ir pedagogas Valentinas Masalskis paruoš cirko elementais pagyventą vaikų literatūros klasiką, Justino Marcinkevičiaus poemą *Grybų karas*. Aktorius ir režisierius Evaldas Jaras teatro Studijoje pristatys inscenizaciją pagal švedų rašytojo Ulf Stark knygą *Murkšlinas ir Turškšlinas*.

Pleneras "Soutine dienos" šiemet vyko jau keturioliktą kartą, siekiant prisiminti ir pagerbti žymų litvakų kilmės tapytoją Chaim Soutine (1893-1943). Jis iš pradžių dailės mokėsi Vilniuje, kur apsisprendė tapti profesionaliu dailininku, vėliau išvyko į Paryžių, kur išgarsėjo ir buvo vertinamas savo kolegų Pablo Picasso, Marc Chagall, Georges Rouault bei Amedeo Modigliani. Pasak menotyrininkų, tai buvo tapytojas iš prigimties, turėjęs unikalų formos, kompozicijos, spalvos, fak-

tūros jausmą; mažai kas pasaulinės tapybos istorijoje galėjo prilygti jam emocinga potėpio įtaiga, sudėtingų formų perteikimo meistriškumu.

Tarptautinis pleneras vyko Molėtuose rugpjūčio 10-15 dienomis. Jame dalyvavo dailininkai iš Lietuvos, Lenkijos ir Gudijos: Svajūnas Armonas, Antanas Beinaravičius, Aistė Černiūtė, Lina Dieninė, Piotr Dondajewski, Rūta Eidukaitytė, Aleksandr Ksendzov ir Aleksandras Vozbinas. Kviestiniai dailininkai priklauso įvairioms meno mokykloms, skiriasi jų tapybinis braižas, tačiau meno kalba – universali. Pasak plenero sumanytojo ir organizatoriaus A. Vozbino, Chaim Soutine – europietiško universalumo įsikūnijimas, tapęs kultūrinio bendrumo simboliu, ir tvirtai įspaudęs Vilniaus (dar vadinamo Šiaurės Jeruzale) vardą pasaulio meno metraščiuose.

VII Senujų amatų šventė buvo surengta rugpjūčio 20-21 dienomis Trakų salos pilyje. Šventės dalyviams buvo proga susipažinti net su 20 skirtingų laikotarpių amatais – nuo priešistorės iki XIX š. Moterys galėjo pamėginti verpti verpste, megzti adata (senovinis mezgimas adata iš storų siūlų galų buvo populiarus vikingų laikais, kai kur Skandinavijoje praktikuojamas iki šiol), apžiūrėti svečių iš Rusijos Novgorodo studijos atvežtas XVIII-XIX š. tošies dirbinių kopijas, išmokti iš tošies pinti kraiteles, dėžutes, vyžas. Vyrams buvo pasakojama, kaip senovėje būdavo apdorjami avikailiai.

Abi šventės dienos buvo demonstruojama gotikinė keramika, puodų žiedimas, monetų kaldinimas, batų siuvimas, įvairių papuošalų gaminimas, vitražo, kalvystės, liepos žievės dirbinių paslaptys. Kulinarinio paveldo entuziastai supažindino lankytojus su dar neragautais viduramžių patiekalais – virta duona, kurią valgydavo per ilgus karo žygius, šv. Jono medžio vaisių sėklomis gardintu desertu. Buvo kepami XV š. miestiečių mėgti kiaušienos ir burokėlių maltinukai, gaminamas senovės varguolių maistas – kopūstų košė. Šventės metu vyko įvairių klubų pasirodymai – riterių brolija "Viduramžių pasiuntiniai", lankininkų klubas "Strėlė", Kauno karo istorijos klubas, pagal viduramžių dvarų muziką sukosi senovinių šokių ir kultūros klubo "Mysteria mundi" šokėjai, viduramžių muzikos grupė "Cornucopia" iš Gudijos, Renesanso liutnių ansamblis "Hansanova"; šokių ir ugnies studija "Čiutya" pasirodė su "Ugnies sutartine". GK

MŪSŲ TĖVYNĖJE

VANDALIZMAS PUNSKĖ

Rugpjūčio 22 d. naktį Punsko valsčiuje raudonos ir baltos spalvos dažais buvo užtepta 12 lietuviškų miestelių bei kaimų pavadinimų, nuniokotas Punske esantis paminklas, skirtas pirmojo lietuviško vaidinimo šimtmečiui. Rugpjūčio 23 d. naktį lietuviškame Bubelių kaime Seinų valsčiuje Lenkijoje išniekintas statomas paminklinis akmuo, skirtas poeto Albino Žukausko 100-osioms gimimo metinėms. Tai yra vandalizmo aktas, kuris neturi „nacionalinės potekstės“, sakė Lenkijos vidaus reikalų ir administracijos ministeris Jerzis Milleris. Jis rugpjūčio 24 d. tikrino Lenkijos ir Gudijos pasienio punktus Palenkės vaivadijoje. Seinų rajono prokuratūra tuoj pradėjo incidento tyrimą. Šiuos įvykius taip pat nagrinėja Palenkės vaivadijos sudaryta speciali grupė. Lenkijos užsienio reikalų ministerija pasmerkė įvykdytus išpuolius prieš lietuviškus užrašus ir pabrėžė, kad bus imtasi priemonių surasti kaltininkus bei atlyginti žalą.

PROTESTAS GUDIJAI

Rugpjūčio 24 d. Lietuva pareiškė protestą Gudijos ambasadoriui Vilniuje Vladimirui Dražinui, tą dieną Gudijai atsisakius į savo teritoriją išleisti Lietuvos televizijos žurnalistę. Ambasadorius buvo iškviestas į Užsienio reikalų ministeriją (URM) pasiaiškinti dėl šio įvykio. Žurnalistė Rūta Lankininkaitė turėjo galiojančią vizą bei iki kitų metų galiojančią akreditaciją, daug metų dirbo su Gudija, sakė užsienio reikalų viceministeris Evaldas Ignatavičius. Jis pabrėžė, kad Gudijos žurnalistai turi galimybę nekliudomai dirbti Lietuvoje, netgi neturintys akreditacijos V. Dražinas pareiškė, kad nematantis ryšio tarp Lietuvos žurnalistės neįleidimo į Gudiją ir šios šalies teisingumo viceministerės Allos Bodak neįleidimo į Lietuvą (pareigūnei buvus įtrauktai į Europos sąjungos sudarytą „juodąjį sąrašą“). Jis sakė aiškiai atsakymus galėsiantis pateikti gavęs juos iš Minsko. Informacinei televizijai laidai „Panorama“ reportažus rengiančios R. Lankininkaitė sakė, kad rugpjūčio 24 rytą Gudijos pasieniečiai jos neįleido į šalį, informavę, jog ji paskelbta nepageidaujamu asmeniu.

MAŽIAU VAIKŲ

Šiomet rugsėjo 1-ąją į mokyklas ateina mažiau vaikų nei pernai, tačiau jų mažėjimo kreivė jau stabilizuojasi, sakė švietimo ir mokslo ministeris Gintaras Steponavičius. Šiomet mokinių

skaičius jau nebesieks 400,000, į mokyklas atvyks iki 20,000 mokinių mažiau. Pirmokų turėtų būti apie 30,000, abiturientų – apie 40,000. Per 10,000 vaikų tėvai oficialiai deklaravo jų išvykimą gyventi į užsienį, kaip ir pernai. Šiomet uždaromos keliolika mokyklų, bet tai mažesni skaičiai negu anksčiau. Sprendimus dėl mokyklų uždarymo priima savivaldybės, kad užtikrintų ugdymo kokybę.

SKATINIMO PREMIJOS

Vyriausybė rugpjūčio 24 d. nusprendė 550,000 litų skirti pareigūnų ir tarnautojų premijoms. Jas gaus asmenys, padėję valstybei išvengti didelės turtinės žalos. Premijos atiteks beveik 200 kelių žinybų pareigūnų, dalyvavusių tiriant nusikaltimus ir kitus pažeidimus, kuriais padaryta ar galėjo būti padaryta 42 mln. litų turtinė žala valstybei. Premijos bus mokamos už antrąjį šių metų ketvirtį. Labiausiai finansiškai skatinami Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos (FNTT) pareigūnai: čia 47 darbuotojams skiriama 159,600 litų. Premijos taip pat atiteks 29 policininkams, 24 pasieniečiams, 32 muitininkams, 37 mokesčių inspektoriams ir 26 prokurorams. Tiesioginiam pareigūnų skatinimui neįskaičiuojant Valstybinio socialinio draudimo įmokų atiteks 423,200 litų. Valstybės pareigūnams ir valstybės tarnautojams, kovojantiems su kontrabanda ir kitais nusikaltimais finansų sistemai ir ekonomikai, skatinti šiemet iš viso numatyta iki 5 mln. litų. Už pirmąjį metų ketvirtį tam jau skirta 283,600 litų.

PAMINKLAS GOTLANDE

Rugpjūčio 24 d. Švedijos Gotlando saloje, Ljurgano miestelyje, prie Jono Pajaujo, aktyvaus pasipriešinimo dalyvio, padėjusio Baltijos šalių rezistentams užmegzti ryšius su Vakarų pasauliu, sodybos, atidengta paminklinė lenta. Kovotojų už Lietuvos laisvę istoriniai žygiai per Baltijos jūrą prisiminti ir įamžinti Lietuvoje, Šventojoje. Čia Lietuvos kariai surengė parodomąją programą, per kurią simboliškai pakartos partizanų kelią per Baltijos jūrą. Taip pat Šventojoje atidengtas šiems žygiams paminėti skirtas paminklas. Vokiečių ir sovietų okupacijų metais Lietuvos pasipriešinimo dalyviai, siekdami užmegzti ir palaikyti ryšius su Vakaruose veikusių lietuvių išėivijos organizacijų atstovais, naudojami vandens keliu per Baltijos jūrą. Pirmoji tokia kelionė įvyko 1943 m. **RSJ**

LIETUVIŲ TELKINIUIOSE

“Mano profesija – lietuvis”

Vytauto Zalatoriaus 80-ojo gimtadienio proga

EDVARDAS ŠULAITIS

Vytauto Zalatoriaus pavardė yra gerai žinoma ir išėivijoje, ir Lietuvoje. Gimęs Panevėžyje 1931 m. liepos 31 d., jis neseniai atšventė savo ilgo ir prasmingo gyvenimo 80-metį. Čikagos pašonėje gyvenantis nuo 1956 m. čia spėjo įsigyti du mokslinius laipsnius. Vienas jų – žurnalistikos bakalauras North-

Vytautas Zalatorius su žmona Birute

western universiteto Evanstone prie Čikagos esančioje garsioje žurnalistikos mokykloje.

Tačiau žurnalistikos srityje jis praktiškai nedirbo, jeigu neskaitytume trumpo laikotarpio amerikiečių priemiesčių laikraščioje. V. Zalatorių labiau traukė socialiniai mokslai, kurių jis sėmėsi 1958-1961 m. Čikagos universitete. Tai vienas žymiausių universitetų Vėjų mieste. Jame jis įgijo socialinių mokslų magistro laipsnį ir pradėjo dirbti draudimo bei sveikatos apsaugos srityse. Dirbo Vytautas ir kitose pozicijose.

Kaip ir dauguma tautiečių išėivijoje, jis vedė dvigubą gyvenimą: atidirbęs pas amerikiečius, Vytautas visą laisvalaikį nemokamai pašvėsdavo lietuviškai veiklai. Jį buvo galima pamatyti ir JAV LB Cicero apylinkės valdyboje (kurį laiką buvo JAV LB Vid. Vakarų apygardos valdybos narys). Vytautas buvo vienas iš lietuvių žurnalistų sąjungos Čikagos skyriaus valdybos darbuotojų. Dalyvavo visur, kur tik jautė, kad yra reikalingas, niekad neatsisakydavo pagelbėti savo tautiečiams, pvz., lituanistinių mokyklų tėvų komitetų veikloje ar kitur.

Sukūręs šeimą su Birute Antanaityte užaugino dvi dukras – Snieguolę ir Alę, turi visą būrį vaikaičių.

Š.m. sausį savo 75-ąjį gimtadienį atšventė jo žmona Birutė. Vėliau 85-metį minėjo šiuo metu Floridoje gyvenanti Vytauto sesuo Leontina. Po to atšvėsta Birutės ir Vytauto 50-ies vedybinio gyvenimo metų sukaktis ir Vytauto 80-mečio jubiliejus.

V. Zalatoriaus tėvai Julius ir Bronė iš Vokietijos į Cicero miestą atvažiavo 1949-aisiais. Vytautas nevažiavo kartu su tėvais. Likęs baigė vokiečių gimnaziją Manneime, kur gerai išmoko vokiečių kalbą. Vėliau Heidelbergo universitete metus studijavo anglų kalbą ir teisę. 1956 m. išvažiavo pas savo tėvus. Studijų metais ir po jų Vytautas nemažai rašė išėivijos lietuvių spaudoje. Buvo tuo metu seniausio Amerikoje

lietuvių laikraščio *Vienybė* (jis užsidarė 1985-aisiais, likus vieneriems metams iki 100 metų sukakties) redakcinėje kolegijoje. Spausdino reportažus ir skiltį *Lietuvoje*, rašė ir į *Draugą*, *Tėviškės žiburius* Kanadoje. Įsteigus mėnraštį *Akiračiai*, netrukus Vytautas tapo jo redakcinės kolegijos nariu.

Vytauto dukra Snieguolė Zalatoriūtė (vėliau tapusi Zalatorė) Amerikoje baigė žurnalistiką, tačiau šiame krašte beveik nedirbo. Ją traukė Lietuva, ir ji ten išvyko. Turėdama Klaipėdoje tolimą giminaitį Antaną Stanevičių, tuokart dirbusį *Klaipėdos* dienraščio redaktoriumi, ji nuvyko į šį miestą ir įsidarbino redakcijoje 1989-aisiais. Jaunoji žurnalistė rengė įdomią skiltį “Čia ir ten”. Snieguolės rašinių buvo ir kitoje Lietuvos spaudoje, ilgą laiką ji darbuosė ir Prahėje (Čekijoje) anglų kalba leidžiamame žurnale. Dabar S. Zalatorė vėl Vilniuje ir yra Mykolo Roemerio universiteto Komunikacijos ir rinkodaros centro Rinkodaros skyriaus vyriausioji redaktorė/vertėja. Kai V. Zalatorius šventė savo 80-metį, Snieguolė buvo atvykusi į Bervyną, IL, kur dabar Zalatoriai gyvena, o kitą dieną po lietuviškų pamaldų dalyvavo lietuvių susibūrimo Cicero ir ten papasakojo įspūdžius iš tėvų krašto.

Su sukaktuvininku V. Zalatoriumi man teko bendrauti nuo pat jo atvykimo į Cicero. Gyvenome tada toje pačioje gatvėje. Ten buvome įsikūrę trys “nenuoramos”. Be manęs ir Vytauto, dar buvo Juozas Kreivėnas – pedagogas, chorvedys, vargonininkas, savininkas muzikos archyvo, kurį vėliau sujungė su Juozo Žilevičiaus archyvu ir kuris dabar veikia kartu kaip Lituanistinių tyrimų ir studijų centro padalinys Jaunimo centro patalpose. V. Zalato-

Sukaktuvininkas Vytautas Zalatorius prieš 30 metų žiūri nuotraukas kartu su *Draugo* redaktoriumi Broniu Kvikliu

Ntr. iš E. Šulaičio archyvo

rius mėgo rašyti atvirai – be nutylėjimų ar užuominų. Pasisakė už artimų ryšių su okupuotos Lietuvos žmonėmis palaikymą. *Vienybėje* rengė puslapį *Lietuvoje*, kur spausdindavo straipsnius apie gyvenimą tėvynėje. Kai tik atsirado galimybė, jis 1992-aisiais išvažiavo į Lietuvą ir 4 metus dirbo “Sodros” konsultantu. Dabar, būdamas pensininkas, jubiliatas atgal į namus, pasakoja savo tautiečiams ten matytus vaizdus. Išlikti lietuviui nei anksčiau, nei dabar Amerikoje nėra lengva, todėl suprantamas ir jo posakis: “Mano profesija – lietuvis”. Ilgiausių ir sveikų metų, kolega Vytautai.

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington

(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)

Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553

Prisiminimais gyvenant...

**EDMUNDAS
PETRAUSKAS**

Sekminėse, 2011, po lietuviškų Mišių, ankstesniu kvietimu aplankiau Eugeniją Pačkauskaitę-Petrauskienę – muziko, vargonininko a.a. Jono Petrausko našlę. Nesigiminiuojant, nebent visa eile šimtmečių/dešimtmečių ar daugiau. Jonas buvo muzikos pirmūnas Londone, subūręs Antrojo pasaulinio pokario lietuvių pabėgėlius-ateivius dainai ir giesmei. Atmenu Jį parengus (neįtikimai dabar...) Johann Strausso *Mėlynąjį Dunojų* ne taip jau gausiam chorui ir palydint ištisai... iki pabaigos (!) lietuviškais žodžiais... Dar ir dabar dainuoju... kiek pamenu.

Daug vandenų nubėgo po Dunojaus tiltais. A.a. Jonas ilsisi, pažymėtas dailiu muzikos smuiko rakto paminklu Kanados Londono Šv. Petro dailiose kapinėse...

Prisiminimais dar esam gyvi... Tai praeities "lobynas", anot Eugenijos. "Atvažiavom į Kanadą 1948 m. kovo mėnesį, 28 jaunos lietuvaitės naminiams patarnavimams turtingų kanadiečių namuose, pagal terminuotas sutartis. Aš ir Berta (Šefeldienė) likom Londone visam laikui..." ir dabar. Kitos susirado (ar jas atrado) plačiai jų pasirinkti lietuvačiai plačioje Kanadoje ir JAV. Rodant nuotraukas – štai čia "mūsų šokių 12 porų (!) grupė (dar kur kas priešponų Danos ir Miro Chai-nauskų didžiulę Londono

"Baltiją", apkeliavusią Kanadą ir Pietų Ameriką". Nėra atsakymų, iš kur tie merginų šokėjų tautiniai drabužiai išgyti – nei pirkti (kur?), nei pasiskolinti (iš ko?). Kai reikėta ir norėta, ir ... įvykdyta, neaيمانuojant radus išeitį. Štai jaunystė! Ir noras, energija, randantys išeitis...

"Dar Lietuvoje baigiau Paežerių žemės ūkio mokyklą, (prie Dotnuvos). Ne tam atvykau Kanadon... Atvykau, dirbau pas Brolius vienuolius (Christian Brothers) ir ten visos atvykusios rinkdavomės. Christian Brothers mokytojai vedė De LaSalle berniukų gimnaziją prie Šv. Petro katedros (dabar bazilikos). Pas juos gauta patalpa pačioms pirmosioms lietuvių šeštadieninės mokyklos Londone patalpoms (vedamoms a.a. Leonardo Eimanto (ir jo vardu) ilgus metus po to...). Be to, visi rinkdavomės pas prieškarinį ateivį Liudą Mačį, pas kurį vyko visi mūsų susispietimai, mažame, paprastame jo namelyje, kitoje pusėje Horton gatvės nuo žymiųjų Lombardo (t.y. Guy Lombardo + his Royal Canadians) kilnės (taipgi paprasto) namo... (dabar Labatt's alaus daryklos nuosavybėje). Ten buvo išrinkta ir pirmoji mūsų valdžia Kanados Londone. Įėjo a.a. med. dr. Antanas Kavėkas (pasižymėjusio muziko, kompozitoriaus, dirigento okupuotoje Lietuvoje Konstantino brolio), Vytautas Petrauskas-Petrowski, jau mirę,

Skvernavičius, Kulvinskas...

Sekmadieniais įvairiose vietose, nebūtinai šventovėse, – gimnazijų/ligonių koplyčioje, net ir auditorijose Mišias atnašavo kun. V. Rudzinskas. Patarnautoju reguliariai buvo šio aprašymo 'teenager' autorius. Tai buvo pradžioje 1950-mečio... ir tęsėsi po to...

Visų 'dypukų' (DP) – II Pasaulio karo išvietintų lietuvių Londone globėja buvo 'stebuklingoji' Maggie-Magdalen Katinskienė, prieškarinė emigrantė, našlė. Ji dirbo virėja pas visus Londono milijonierius. O jų tuo laiku buvę net 33... Ir turėjo 'auksinę' širdį... Taipgi Anelė Aušrotienė gelbėjo. Na, ir p. Greimienė (Graham), kuri mus pasitiko ant traukinio platformos... Vėliau atvyko daugiau..., ponija Julija Narakienė, (vyras Antanas ištremtas 1940 m., žuvęs Unzlage 1942 m.) su dviem gražiom mergytėm – Gražina ir Reginute... Su jos sese Darija-Darata buvom geros draugės. Atvyko ir Jonas Petrauskas – būsimas mano vyras. Pradžioje 1940-tų atvyko nauji ešelonai iš Europos užjūrio, pilni jaunų ir pagyvenusių, išvengusių mirties karo veiksmuose, karo eigoje iš Lietuvos pasitraukusių lietuvių. Meno savo jaunystės dienas Lietuvoje ir po karo, pabėgėlių stovyklos (DP Camp) dienas gražiam Vokietijos Flensburge, su labai daug lietuvių inteligentijos" – baigia Genutė, Vyto Pačkausko (grįžusio Lietuvon) sesė Kanados Londone.

London, ON

VISUS SKATINAME ruošti mūsų parapijos atleidams – Šiluvos Marijos šventei, kuri bus švenčiama rugsėjo 11, sekmadienį. **Inf.**

ĮVAIRIOS ŽINIOS

Naujas valstybinis parkas

Kanados Parkų organizacija savo šimtmečio 100 įsteigimo proga gavo dar vieną valdą. Kanados parlamentas patvirtino įstatymą, pagal kurį slėnis (Rouge Valley) – 10,000 akrų teritorija tarp Scarborough ir Pickering (ON), skelbiama valstybiniu laukinės gamtos parku. Tai didžiausias parkas, esantis Toronto miesto ribose, pasižymintis gausia laukine augmenija ir gyvūnų įvairove. Šiuose plotuose gyvena vilkai ir kojotai, vandenys – bebrai, upėtakiai ir kiti Kanadai būdingi gyvūnai. **Inf.**

PRENUMERATORIŲ DĖMESIUI. Sekite savo prenumeratos baigimosi datą, kuri yra pažymėta ant laikraščio lipdės su jūsų adresu. **Nelaukite priminimo – laiku ją atnaujinkite. Tuo sutaupysite administracijos laiką ir pašto išlaidas.**

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose -

TALKA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

**830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125 Fax. 905 544-7126**

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 71 MILIJONĄ DOLERIŲ

ATIDARYKITE TALKOJE NAUJĄ TAUPOMĄ ŠĄSKAITĄ, ATLEISTA NUO VALSTYBĖS MOKESČIŲ – (Tax-free savings account – TFSA)

MOKAME UŽ:
taupomąją sąskaitą0.25%
čekių sąskaitą iki0.25%
INDĖLIAI:
90 dienų indėlius0.50%
180 dienų indėlius0.50%
1 m. term. indėlius1.75%
2 m. term. indėlius2.00%
3 m. term. indėlius2.50%
4 m. term. indėlius2.75%
5 m. term. indėlius3.00%
RRSP ir RRIF (Variable)0.50%
1 m. ind.1.75%
2 m. ind.2.00%
3 m. ind.2.50%
4 m. ind.2.75%
5 m. ind.3.00%
PASKOLAS
Asmenines nuo3.50%
Nekiln. turto 1 m.3.50%

MOKAME PALŪKANAS:

Variable – 1.50%
1 metams – 2.00%
2 metams – 2.25%
3 metams – 2.50%
4 metams – 2.75%
5 metams – 3.25%

• **Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai**

• **Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mln. dol. ir Kanados valdžios iki \$100,000.00 sumos draudimu**

Sekite kasdienę informaciją apie nušimčius TALKOJE MASTER CARD KREDITO KORTELĖ – INTERAC KORTELĖ TINKLAPIS: www.talka.ca

LIETUVIAI PASAULYJE

JAV

A.a. Anthony Marius Nyerges, medicinos daktaras, klinikinio gydymo specialistas, lietuvių visuomenės veikėjas, sulaukęs vos 57 metų, mirė birželio 1 d. Santa Monica, CA. Velionis gimė 1954 metais Los Angeles, CA, o augo ir mokėsi Santa Monica, CA. Jis 1977 m. su pagyrimu baigė "Loyola Marymount" universitetą. Trejus metus studijavo neurologiją "University of California", vėliau – anesteziologiją UCLA medicinos mokykloje. Dr. A.M. Nyerges 1999 metais tapo klinikiniu profesoriumi, taipgi ir skausmo tyrimų specialistu. Jis buvo gydytojas, kurį buvo galima pasiekti dieną ir naktį. Daug kartų buvo pagerbtas už dėstymą. Jis taipgi priklausė kepenų persodinimo skyriaus anesteziologų grupei, UCLA skrajojančių medicinos žvaigždžių grupei.

Dr. A.M. Nyerges buvo aktyvus ir lietuvių visuomenėje taipgi katalikiškoje veikloje. Buvo giliai tikintis. Mėgo dirbti savo sode ir darže. Lietuviai liūdi, netekę brangaus žmogaus, pasišventusio gydytojo ir malonaus draugo. Velionis palaidotas Šv. Kryžiaus kapinėse Culver City, kur palaidota jo motina Salomėja Juškaitė-Nyerges ir tėvas Napoleonas Nyerges.

Britanija

Londone veikiantis lietuviškas knygynas "Knygnešys" jau ketverius metus plėtoja savo užmoji – lietuvišką knygą padaryti prieinama užsienio lietuviams. Knygyno patalpose dažnai yra rengiami šaunūs vakarai. Juose dalyvauja knygų autoriai ir kiti pasižymėję asmenys. Tokiame renginyje neseniai buvo sutikta Kristinos Sabaliauskaitės knyga *Silva Rerum*. Renginio dalyviai išklaušė Kristinos Stalnionytės pasakojimą apie piligrimų kelionę į Santiago de Compostelą. Andrius Užkalis dalijosi savo pastebėjimais apie Lietuvos ir Anglijos ypatumus, pasigardžiuota skanėstais.

Liepos 1 dieną vakare knygyną aplankė knygų autorius evangelikų kunigas dr. Giedrius Saulytis. Pastarasis susirinkusius kalbėjo apie tautinę tapatybę. Jis savo pašnekesį pradėjo Kalvino žodžiais "Išmintis – tai pažinti Dievą ir pažinti save". Savo tapatybės suvokimas ir Dievo pažinimas yra visų laikų aktuali problematika. Kita, dažniausiai išievių svarstoma tema, yra tautinė tapatybė. Labai svarbu pažinti savo tautą. Simonas Daukantas, pasak kalbėtojo, gerai suvokė tautos pažini-

mo reikšmę ir apie tai parašė knygą *Būdas senovės lietuvių, kalnėnų ir žemaičių*. Kun. dr. G. Saulytis taipgi pasidalijo savo idėja ir mintimis steigti evangelikų teologinių studijų institutą ne tik Vilniuje, bet ir Londone.

Kroatija

"Sveiki, mano lietuviai" – taip sveikinami į šį kraštą atvykę tautiečiai turistai, muzikantai, menininkai, politikai ir įvairių užsiėmimų atstovai. Su tokiu sveikiniu pasitinka 22 metus gyvenanti ir Kroatijoje dirbanti Rima Staponkutė-Koič. Ji gyvena Zadar mieste, yra oficiali lietuvių-kroatų kalbų vertėja bei daugelio Lietuvos turizmo agentūrų oficiali atstovė Kroatijoje. Ji taipgi ne tik pasitinka tautiečius, atvykusius į šį kraštą, bet ir padeda organizuoti įvairius seminarus, koncertus. Jos dėka Kroatijos spaudoje pasirodo straipsnių apie Lietuvą ir abiejų kraštų bendradarbiavimą. Rima vasarą darbuojasi kurortiniame Starigrad-Paklenica miestelyje prie Adrijos jūros. Ši vietovė Rimą sužavėjo 1989 metais, kai ją čia atvykti pakvietė Lietuvoje dirbęs Milenko Koič, su kuriuo ji susipažino švenčiant draugų gimtadienį. Jų draugystė peraugo į meilę – jie nutarė susituokti ir gyventi Kroatijoje. Susilaukė dukrytės Marijos.

1991 m. Kroatijoje prasidėjo karas su serbais. Apie 3 mėnesius serbai bombardavo Zadar miestą. Rima su dukryte slapstydavosi rūsiuose. Buvo nutrūkę Rimos ryšiai su šeima Lietuvoje. Ji vėliau kurį laiką su dukra gyveno Lietuvoje. Marija dabar yra studentė ir moka abiejų tėvų kalbas. Pasak Rimos, kroatai yra savo krašto patriotai. Jų nežavi emigracija. Jaunimas studijuoja savo tėvynėje.

Turkija

Pagal Erasmus programą Turkijos mieste Kutahy, Dumplinar universitete studijuoja dvi lietuvaitės – Rūta Juodaitytė ir Alma Ramanauskaitė. Joms teko išgyventi žemės drebėjimą, kuris be šio miesto palietė dar 15 miestų. Pasak šių studentė, tai buvo jų gyvenime baisiausia naktis. Tuo metu lietuvaitės buvo bendrabučio trečiame aukšte. Pastatas pradėjo siūbuoti, buvo sunku išsilaikyti ant kojų. Jos girdėjo, kaip visas pastatas braškėjo. Nedelsiant turkai iš pastato išbėgo, o sutrikusios studentės jį paliko paskutinės. Drebėjimo metu žuvo trys asmenys, sužeista 250 žmonių. Buvo sugriauta daug namų, apgriautas ir universiteto pastatas, kur studijuoja lietuvaitės. **JA**